

De verzegeling en ontzegeling. Better safe than sorry.

Casman, H el ene; Alofs, Elisabeth; De Decker, Pieter-Jan; Vandenbosch, Anne-Sophie

Published in:

Notarieel en Fiscaal Maandblad

Publication date:

2020

License:

Other

Document Version:

Final published version

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Casman, H., Alofs, E., De Decker, P.-J., & Vandenbosch, A-S. (2020). De verzegeling en ontzegeling. Better safe than sorry. *Notarieel en Fiscaal Maandblad*, 1-2(2020), 3-22. https://shop.wolterskluwer.be/nl_be/Notarieel-en-Fiscaal-maandblad-Band-sBPNFMTS/?gad_source=1&gclid=EAlalQobChMIh4iJIP3PgwMVa5CDBx20kwSHEAAYASAAEgI3rvD_BwE

Copyright

No part of this publication may be reproduced or transmitted in any form, without the prior written permission of the author(s) or other rights holders to whom publication rights have been transferred, unless permitted by a license attached to the publication (a Creative Commons license or other), or unless exceptions to copyright law apply.

Take down policy

If you believe that this document infringes your copyright or other rights, please contact openaccess@vub.be, with details of the nature of the infringement. We will investigate the claim and if justified, we will take the appropriate steps.

De verzegeling en ontzegeling

Better safe than sorry

Hélène CASMAN

Wetenschappelijk adviseur Deloitte Legal Lawyers, Erenotaris, Gewoon hoogleraar emerita VUB en ULB, Professor UGent

Elisabeth ALOFS

Hoofddocent en directeur Opleiding Notariaat VUB; Postdoctoraal onderzoeker UA

Pieter-Jan DE DECKER

Notaris en wetenschappelijk medewerker Vakgroep Privaat- en Economisch Recht VUB

Anne-Sophie VANDENBOSCH

Assistente Vakgroep Privaat- en Economisch Recht VUB en stagiaire-gerechtsdeurwaarder

INHOUD

I.	Inleiding	3
II.	Verzegeling	3
	A. Begripsomschrijving	4
	B. Voorwaarden	4
	C. Personen die de verzegeling kunnen vorderen	10
	D. Procedurele aspecten	12
	E. Immateriële verzegeling	17
III.	Ontzegeling	18
	A. Begripsomschrijving	18
	B. Personen die de ontzegeling kunnen vorderen	18
	C. Procedurele aspecten	18

I. Inleiding

1. Bij een relatiebreuk of overlijden gebeurt het nu en dan dat een partner, deelgenoot of derde poogt om voorwerpen die behoren tot het gemeenschappelijk vermogen, de nalatenschap of een onverdeeldheid te verduisteren. Deelgenoten en andere belanghebbenden die willen voorkomen dat de boedel aldus geheel of gedeeltelijk wordt leeggehaald, kunnen in die hypothese een beroep doen op de bijzondere rechtspleging van de verzegeling. Het betreft een gerechtelijke bewarende maatregel waarbij de vrederechter wordt verzocht de plaatsen waar de te beschermen voorwerpen zich bevinden tijdelijk voor eenieder ontoegankelijk te maken door ze met een bijzonder zegel af te sluiten.

2. Volgens VAN SINAY heeft de verzegeling de afgelopen jaren heel wat aan belang ingeboet.¹ Dit kan een gevolg zijn van het feit dat de verzegeling, omwille van haar verregaande impact op de beschikkingsbevoegdheid van de partijen, vaak als een flagrante motie van wantrouwen wordt ervaren. Niettemin mag de praktische relevantie van deze bewarende maatregel niet worden onderschat, aangezien het een doeltreffende juridische *tool* is om de wegname van roerende goederen die behoren tot een huwelijksgemeenschap, nalatenschap of onverdeeldheid te voorkomen. Uit de meest recente statistieken van de hoven en de rechtbanken blijkt dat de Belgische vrederechten voor de periode 2011-2015 jaarlijks een kleine duizend verzoekschriften tot verzegeling en ontzegeling behandelen² en dat zij ieder jaar gemiddeld 675 processen-verbaal van verzegeling³ respectievelijk 179 processen-verbaal van ontzegeling⁴ opstellen.

3. Deze bijdrage biedt de lezer een actuele stand van zaken van de wetgeving, rechtspraak en rechtsleer inzake de verzegeling (II) en de ontzegeling (III).

II. Verzegeling

4. Na een begripsomschrijving (A.) wordt achtereenvolgens ingegaan op de voorwaarden om tot verzegeling over te gaan (B.), de kring van personen die de verzegeling kunnen vorderen (C.), de procedurele aspecten van de verzegeling (D.) en de immateriële verzegeling (E.).

1. T. VAN SINAY, "Waarom is de boedelbeschrijving een bijzondere akte? Bedenkingen de lege lata en de lege ferenda" in E. ALOFS, H. CASMAN en A. VAN DEN BOSSCHE (eds.), *Liber amicorum André Michielsens*, Mechelen, Wolters Kluwer, 2015, 665-666.
2. Aantal verzoekschriften tot verzegeling of ontzegeling behandeld door de Belgische vrederechten: 983 in 2011, 960 in 2012, 1036 in 2013, 923 in 2014 en 942 in 2015.

3. Aantal processen-verbaal van verzegeling opgesteld door de Belgische vrederechten: 699 in 2011, 666 in 2012, 738 in 2013, 608 in 2014 en 666 in 2015.

4. Aantal processen-verbaal van ontzegeling opgesteld door de Belgische vrederechten: 205 in 2011, 163 in 2012, 181 in 2013, 201 in 2014 en 147 in 2015.

A. Begripsomschrijving

5. Het begrip verzegeling heeft een dubbele betekenis.

6. Begrepen in de ruime zin, is de verzegeling een gerechtelijke bewarende maatregel die de verdwijning moet verhinderen van de roerende goederen die afhangen van een gemeenschappelijk vermogen, een nalatenschap of een onverdeeldheid, door eenieder tijdelijk de toegang te ontzeggen tot de plaatsen waar deze goederen zich bevinden.⁵ Het kan daarbij gaan om het beletten van de toegang tot een volledig gebouw of bijgebouw door de verzegeling van de voordeur, tot een of meerdere ruimtes in een gebouw of bijgebouw, of een kast, een koffer of welbepaalde voorwerpen. De vrederechter ziet erop toe dat hij alle deuren of toegangen verzegelt en zo de toegang tot de te verzegelen woning of kamers belet. De vrederechter beslist soeverein voor welke plaatsen hij de verzegeling toestaat (art. 1158, 6° Ger.W.), hierbij telkens rekening houdend met het proportioneel karakter van de verzegelingsmaatregel.⁶

7. Begrepen in de strikte zin, is de verzegeling de materiële handeling waarbij de vrederechter effectief de plaatsen afsluit waar de te beschermen goederen zich bevinden.⁷ De vrederechter kleeft hiertoe een lint of papierstrook op de sloten, laden of deuren, waarop hij vervolgens met een in was gedrukte stempel een bijzonder zegel plaatst. Dit bijzondere zegel blijft in zijn handen en het merk ervan wordt ter griffie van de rechtbank van eerste aanleg neergelegd (art. 1152, derde lid Ger.W.). Hierdoor wordt gegarandeerd dat een zegelverbreking door degene die zich naderhand toegang tot de plaatsen tracht te verschaffen zichtbaar wordt (*infra* nr. 97). Zegelverbreking, m.n. het miskennen van de maatregel van de zegellegging door enige materiële aantasting, is een misdrijf (zie art. 283-288

Sw.), op grond waarvan ook de bewaarder van de verzegelde zaken kan worden gestraft.⁸

8. De verzegeling leidt tot de onbeschikbaarheid van de goederen die er het voorwerp van uitmaken. In tegenstelling tot de boedelbeschrijving heeft de verzegeling geen bewijsfunctie en vormt zij dus niet de grondslag voor de latere vereffening-verdeling.⁹ Haar functie is louter preventief: vermijden dat goederen uit het gemeenschappelijk of het onverdeeld vermogen worden verduisterd, zonder afbreuk te doen aan de rechten van de partijen ten gronde.¹⁰ In die zin fungeert de verzegeling als beschermingsmechanisme voor de deelgenoten en hun schuldeisers.¹¹

9. Overeenkomstig artikel 1152, eerste lid Ger.W. kan de verzegeling worden bevolen niettegenstaande elke daarmee strijdige bepaling. Het recht om de verzegeling te vorderen raakt met andere woorden de openbare orde.¹² Elke bepaling (bv. in een testament) die in strijd is met het recht om de verzegeling te vorderen, is bijgevolg absoluut nietig.¹³

B. Voorwaarden

10. Artikel 1148 Ger.W. schrijft de voorwaarden voor waaraan het verzoek tot verzegeling moet voldoen. Om te beginnen dient de verzoeker het bestaan van een ernstig belang aan te tonen, tenzij voor de gevallen waarin ambtshalve tot verzegeling kan worden overgegaan (1.). Ten tweede staat de procedure van verzegeling enkel open voor goederen die behoren tot het gemeenschappelijk vermogen, een nalatenschap of een onverdeeldheid (2.).

Ten derde dient de verzoekende partij over de vereiste hoedanigheid te beschikken om de verzegeling te kunnen vorderen (3.).¹⁴

5. H. CASMAN, "Les mesures conservatoires", *Div.Act.* 2005, (84) 84; G. CLOSSET-MARCHAL, "L'apposition des scellés: nature de la mesure et aspects controversés de son exécution" in G. BENOIT, F. LIEVENS en L. LOUSBERG (eds.), *Bevoegdheden van de vrederechters en politierechters 1892-1992*, Brugge, die Keure, 1992, (225) 228-229; C. ENGELS, *Procesrecht in verband met het notariaat*, Brugge, die Keure, 2010, 3; P. MOREAU, "Le curateur aux meubles et les scellés", *T.Vred.* 1998, (481) 481; M. STORME en L. DE KEYSER, *Notarieel familiaal vermogensprocesrecht*, Leuven, Acco, 2017, 8-9; S. VAN OVERBEKE, "Meeneed bij verzegeling" (noot onder Gent 11 januari 1996), *RW* 1998-99, (1114) 1115; T. VAN SINAY, "Commentaar bij art. 1148 Ger.W." in X., *Gerechtelijk recht. Artikelsgewijze commentaar met overzicht van rechtspraak en rechtsleer*, Mechelen, Wolters Kluwer, losbl.; T. VAN SINAY, "Over enkele toepassingsvoorwaarden van de verzegeling" (noot onder Vred. Oudenaarde-Kruishoutem 25 maart 2005), *T.Vred.* 2009, (31) 33; S. VOET, "Verzegeling. Kroniek 2000-2006", *NJW* 2006, (831) 831.

6. Zie bv.: Rb. Leuven 23 oktober 1991, *Pas.* 1992, III, (20) 22.

7. M. STORME en L. DE KEYSER, *Notarieel familiaal vermogensprocesrecht*, Leuven, Acco, 2017, 9.

8. Cass. 10 maart 1992, *RW* 1992-93, 399, noot M. DE SWAEF; M. DE SWAEF, "Over zegelverbreking" (noot onder Cass. 10 maart 1992), *RW* 1992-93, (400) 400; P. LAMBERT, "Scellés – Bris de scellés" in *Postal Memorialis. Lexique du droit pénal et des lois spéciales*, 2014, (S20/01) S20/12-S20/13.

9. Gent 11 januari 1996, *RW* 1998-99, (1112) 1113, noot S. VAN OVERBEKE; V. SAGAERT, "Actuele ontwikkelingen inzake notarieel procesrecht: verzegeling, boedelbeschrijving, vereffening en verdeling" in L. WEYTS en C. CASTELEIN (eds.), *Notariële nieuwigheden 2004-2005*, Leuven, Universitaire Pers Leuven, 2005, (103) 103; T. VAN SINAY, "Commentaar bij art. 1148 Ger.W." in X., *Gerechtelijk recht. Artikelsgewijze commentaar met overzicht van rechtspraak en rechtsleer*, Mechelen, Wolters Kluwer, losbl.

10. Vred. Brugge 20 mei 1988, *T.Vred.* 1991, (304) 307; C. ENGELS, *Procesrecht in verband met het notariaat*, Brugge, die Keure, 2010, 3; M. STORME en L. DE KEYSER, *Notarieel familiaal vermogensprocesrecht*, Leuven, Acco, 2017,

9; T. VAN SINAY, "Commentaar bij art. 1148 Ger.W." in X., *Gerechtelijk recht. Artikelsgewijze commentaar met overzicht van rechtspraak en rechtsleer*, Mechelen, Wolters Kluwer, losbl.

11. V. SAGAERT, "Actuele ontwikkelingen inzake notarieel procesrecht: verzegeling, boedelbeschrijving, vereffening en verdeling" in L. WEYTS en C. CASTELEIN (eds.), *Notariële nieuwigheden 2004-2005*, Leuven, Universitaire Pers Leuven, 2005, (103) 103.

12. G. CLOSSET-MARCHAL, "L'apposition des scellés: nature de la mesure et aspects controversés de son exécution" in G. BENOIT, F. LIEVENS en L. LOUSBERG (eds.), *Bevoegdheden van de vrederechters en politierechters 1892-1992*, Brugge, die Keure, 1992, (225) 230; J. DU MONGH, "De rechtspleging inzake voorschotten, sekwestre, verzegeling en boedelbeschrijving" in P. SENAËVE (ed.), *Handboek familieprocesrecht*, Mechelen, Kluwer, 2017, (699) 716; C. ENGELS, *Procesrecht in verband met het notariaat*, Brugge, die Keure, 2010, 4; M. STORME en L. DE KEYSER, *Notarieel familiaal vermogensprocesrecht*, Leuven, Acco, 2017, 10; T. VAN SINAY, "Commentaar bij art. 1148 Ger.W." in X., *Gerechtelijk recht. Artikelsgewijze commentaar met overzicht van rechtspraak en rechtsleer*, Mechelen, Wolters Kluwer, losbl.; T. VAN SINAY, "Commentaar bij art. 1152 Ger.W." in X., *Gerechtelijk recht. Artikelsgewijze commentaar met overzicht van rechtspraak en rechtsleer*, Mechelen, Wolters Kluwer, losbl.

13. C. ENGELS, *Procesrecht in verband met het notariaat*, Brugge, die Keure, 2010, 4; M. STORME en L. DE KEYSER, *Notarieel familiaal vermogensprocesrecht*, Leuven, Acco, 2017, 10.

14. Levert de verzoekende partij het bewijs van het bestaan van deze drie wettelijke voorwaarden, dan dient de vrederechter de verzegeling toe te staan. Hij mag, volgens de rechtbank van eerste aanleg van Dendermonde, geen eigen interpretatie verrichten over het doel van de verzegeling noch een daaropvolgende belangenafweging toepassen (Rb. Dendermonde 26 juni 1991, *TGR* 1992, 18, waarbij de uitspraak van de vrederechter van Sint-Niklaas van 6 juni 1991 in beroep werd verbroken).

1. Ernstig belang

11. In deze subtitel wordt ingegaan op het ernstig belang dat moet worden aangetoond ingeval de verzegeling plaatsvindt bij de erflater of een deelgenoot (a.), dan wel bij een derde (b.). Vervolgens worden de uitzonderingen behandeld, zijnde de gevallen waarin geen ernstig belang bij de verzegeling moet worden aangetoond (c.).

a. Verzegeling bij de erflater of een deelgenoot

12. Hoewel de verzegeling een bewarende maatregel is (*supra* titel II.A.), heeft ze ingrijpende gevolgen voor de personen die gerechtigd zijn op de verzegelde goederen of voor de personen die het verzegelde pand bewonen. De tijdelijke onbeschikbaarheid waartoe de verzegeling aanleiding geeft, leidt immers tot de aantasting van hun beschikkingsbevoegdheid. De verzegeling wordt dan ook vaak ervaren als een flagrant en soms onterecht bewijs van wantrouwen en als een inbreuk op de privacy en de onschendbaarheid van de woning.¹⁵

13. Een verzoek tot verzegeling is om die reden slechts ontvankelijk voor zover de eiser aantoont dat hij naast een gemeenrechtelijk procesbelang (art. 17-18 Ger.W.), ook een ernstig belang bij de bewaring van de goederen heeft.¹⁶ Het criterium van het ernstig belang wordt niet wettelijk omschreven. Het impliceert een belangenafweging, waarbij de vrederechter toepassing maakt van het evenredigheids criterium.¹⁷ Een

inperking van de beschikkingsbevoegdheid van de (mede-)eigenaars kan enkel worden geduld wanneer er werkelijk ernstige aanwijzingen zijn dat diegene die de goederen in zijn bezit heeft deze zou verduisteren en dat er geen andere geëigende maatregelen voorhanden zijn die hetzelfde bewarende doel kunnen bereiken.¹⁸

14. De vrederechter oordeelt soeverein of de verzegeling wordt toegestaan. Hij beschikt in dat verband over een ruime discretionaire bevoegdheid, waarbij hij rekening houdt met de concrete elementen van het dossier.¹⁹ Zo kan de verzegeling worden toegestaan omdat het huis leegstaat en het onduidelijk is wie in het bezit is van een sleutel; omdat er aanwijzingen zijn dat er pogingen zijn geweest om zaken weg te halen; omdat één echtgenoot zijn insolventie organiseert²⁰ of omdat de verstandhouding en de communicatie tussen de erfgenamen dermate verstoord is dat geen van hen nog vertrouwen heeft dat de anderen correct zullen handelen.²¹ Indien gewenst kan de vrederechter de verzoeker oproepen teneinde zich een beeld te vormen van de ernst van de in het geding zijnde belangen.²²

15. De eiser moet het ernstig belang steeds *in concreto* en aan de hand van feitelijke gegevens aantonen. Vermoedens van ernstig belang kunnen niet worden weerhouden.²³ Een loutere stijlformule dat er een gevaar tot verduistering bestaat of dat er reeds een poging tot verduistering werd ondernomen, volstaat

15. Vred. Antwerpen 15 juli 2011, *T.Vred.* 2013, (226) 227; T. VAN SINAY, "Over enkele toepassingsvoorwaarden van de verzegeling" (noot onder Vred. Oudenaarde-Kruishoutem 25 maart 2005), *T.Vred.* 2009, (31) 34-35; T. VAN SINAY, "Over verzegeling en boedelbeschrijving bij huwelijksmoeilijkheden" (noot onder Rb. Hasselt 15 november 2010), *TEP* 2011, afl. 1-2, (76) 81.
16. Rb. Kortrijk 18 februari 2005, *TGR* 2005, 41, noot F. MOEYKENS en V. DELIE; Vred. Seraing 4 oktober 1978, *T.Vred.* 1979, 168; Vred. Westerlo 16 februari 2010, *RW* 2010-11, (1102) 1102; C. ENGELS, "Burgerlijk procesrecht. Bijzondere rechtsplegingen" in *Rechtskroniek voor het notariaat deel 17*, Brugge, die Keure, 2002, (148) 149; M. STORME en L. DE KEYSER, *Notarieel familiaal vermogensprocesrecht*, Leuven, Acco, 2017, 12; T. VAN SINAY, "Commentaar bij art. 1148 Ger.W." in X., *Gerechtelijk recht. Artikelsgewijze commentaar met overzicht van rechtspraak en rechtsleer*, Mechelen, Wolters Kluwer, losbl.
17. Vred. Roeselare 5 oktober 2005, *T.Not.* 2006, (147) 149, noot T. VAN SINAY; Vred. Westerlo 16 februari 2010, *RW* 2010-11, (1102) 1103; Vred. Westerlo 14 november 2011, *T.Vred.* 2016, (15) 16; Vred. Zomergem 18 november 2009, *T.Vred.* 2011, (453) 455, noot R. VERBEKE; Vred. Charleroi 21 februari 2017, *T.Vred.* 2018, (274) 276; M. STORME en L. DE KEYSER, *Notarieel familiaal vermogensprocesrecht*, Leuven, Acco, 2017, 15; T. VAN SINAY, "Commentaar bij art. 1148 Ger.W." in X., *Gerechtelijk recht. Artikelsgewijze commentaar met overzicht van rechtspraak en rechtsleer*, Mechelen, Wolters Kluwer, losbl.; T. VAN SINAY, "Over enkele toepassingsvoorwaarden van de verzegeling" (noot onder Vred. Oudenaarde-Kruishoutem 25 maart 2005), *T.Vred.* 2009, (31) 35-36; T. VAN SINAY, "Over verzegeling en boedelbeschrijving bij huwelijksmoeilijkheden" (noot onder Rb. Hasselt 15 november 2010), *TEP* 2011, afl. 1-2, (76) 81; A. VERBEKE, "De noodzaak van belangenafweging bij verzegeling. Toepassing van het nieuwe artikel 1282 Ger.W. en van artikel 1174 Ger.W.", *T.Vred.* 1995, (218) 221; S. VOET, "Verzegeling. Kroniek 2000-2006", *NJW* 2006, (831) 831; S. VOET, "Verzegeling in drie vraagpunten" in W. PINTENS en C. DECLERCK (eds.), *Patrimonium 2016*, Brugge, die Keure, 2016, 152.
18. Vred. Fexhe-Slins 19 oktober 1990, *T.Vred.* 1991, (123) 126; Vred. Roeselare 10 februari 1995, *T.Vred.* 1995, (242) 244-245; Vred. Charleroi 17 september 2003, *Div.Act.* 2004, (76) 77, noot D. CARRE; Vred. Roeselare 18 januari 2005, *T.Vred.* 1997, (80) 81-82; C. ENGELS, *Procesrecht in verband met het notariaat*, Brugge, die Keure, 2010, 4; M. STORME en L. DE KEYSER, *Notarieel familiaal vermogensprocesrecht*, Leuven, Acco, 2014, 10-11; T. VAN SINAY, "Commentaar bij art. 1148 Ger.W." in X., *Gerechtelijk recht. Artikelsgewijze commentaar met overzicht van rechtspraak en rechtsleer*, Mechelen, Wolters Kluwer, losbl.
19. Vred. Oudenaarde-Kruishoutem 25 maart 2005, *T.Vred.* 2009, (30) 30, noot T. VAN SINAY; M. STORME en L. DE KEYSER, *Notarieel familiaal vermogensprocesrecht*, Leuven, Acco, 2014, 35; G. CLOSSET-MARCHAL, "L'aposition des scellés: nature de la mesure et aspects controversés de son exécution" in G. BENOIT, F. LIEVENS en L. LOUSBERG (eds.), *Bevoegdheden van de vrederechters en politierechters 1892-1992*, Brugge, die Keure, 1992, (225) 234-235; T. VAN SINAY, "Commentaar bij art. 1148 Ger.W." in X., *Gerechtelijk recht. Artikelsgewijze commentaar met overzicht van rechtspraak en rechtsleer*, Mechelen, Wolters Kluwer, losbl.; T. VAN SINAY, "Over enkele toepassingsvoorwaarden van de verzegeling" (noot onder Vred. Oudenaarde-Kruishoutem 25 maart 2005), *T.Vred.* 2009, (31) 36; A. VERBEKE, "De noodzaak van belangenafweging bij verzegeling. Toepassing van het nieuwe artikel 1282 Ger.W. en van artikel 1174 Ger.W.", *T.Vred.* 1995, (218) 221.
20. Vred. Fexhe-Slins 19 oktober 1990, *T.Vred.* 1991, 123; T. VAN SINAY, "Commentaar bij art. 1148 Ger.W." in X., *Gerechtelijk recht. Artikelsgewijze commentaar met overzicht van rechtspraak en rechtsleer*, Mechelen, Wolters Kluwer, losbl.; T. VAN SINAY, "Over enkele toepassingsvoorwaarden van de verzegeling" (noot onder Vred. Oudenaarde-Kruishoutem 25 maart 2005), *T.Vred.* 2009, (31) 36-37.
21. Rb. Antwerpen 21 mei 2004, *RW* 2005-06, 314; T. VAN SINAY, "Commentaar bij art. 1148 Ger.W." in X., *Gerechtelijk recht. Artikelsgewijze commentaar met overzicht van rechtspraak en rechtsleer*, Mechelen, Wolters Kluwer, losbl.; T. VAN SINAY, "Over enkele toepassingsvoorwaarden van de verzegeling" (noot onder Vred. Oudenaarde-Kruishoutem 25 maart 2005), *T.Vred.* 2009, (31) 37.
22. Vred. Namen Noord 12 juli 1972, *JL* 1972-73, 120; T. VAN SINAY, "Commentaar bij art. 1148 Ger.W." in X., *Gerechtelijk recht. Artikelsgewijze commentaar met overzicht van rechtspraak en rechtsleer*, Mechelen, Wolters Kluwer, losbl.
23. Vred. Visé 17 juni 1988, *JLMB* 1989, 497, noot X.; Vred. Oudenaarde-Kruishoutem 25 maart 2005, *T.Vred.* 2009, (30) 31, noot T. VAN SINAY; Vred. Westerlo 16 februari 2010, *RW* 2010-11, (1102) 1103; T. VAN SINAY, "Commentaar bij art. 1148 Ger.W." in X., *Gerechtelijk recht. Artikelsgewijze commentaar met overzicht van rechtspraak en rechtsleer*, Mechelen, Wolters Kluwer, losbl.; T. VAN SINAY, "Over enkele toepassingsvoorwaarden van de verzegeling" (noot onder Vred. Oudenaarde-Kruishoutem 25 maart 2005), *T.Vred.* 2009, (31) 35; T. VAN SINAY, "Over verzegeling en boedelbeschrijving bij huwelijksmoeilijkheden" (noot onder Rb. Hasselt 15 november 2010), *TEP* 2011, afl. 1-2, (76) 81; A. VERBEKE, "De noodzaak van belangenafweging bij verzegeling. Toepassing van het nieuwe artikel 1282 Ger.W. en van artikel 1174 Ger.W.", *T.Vred.* 1995, (218) 221.

evenmin.²⁴ Het gevaar op verdwijning van goederen dient met andere woorden voldoende te worden geconcretiseerd.²⁵ Zo oordeelde de rechtbank van eerste aanleg te Bergen dat de verzegeling niet kon worden toegestaan op basis van de bewering van een dame dat haar echtgenoot had geprobeerd om alle gemeenschappelijke goederen te laten verdwijnen.²⁶ Ook het louter bestaan van een onverdeeldheid of van een feitelijke scheiding volstaat niet om de verzegeling toe te staan.²⁷ De vrederechter van Vorst oordeelde op zijn beurt dat de eiser die de verzegeling vorderde op grond van vervalste en niet-gecontroleerde elementen getuigde van lichtzinnigheid en ondoorzichtigheid en dat zijn vordering tot verzegeling moest worden afgewezen.²⁸

16. De vordering tot verzegeling wordt doorgaans ook afgewezen wanneer er al geruime tijd is verstreken tussen het ontstaan van het risico op verdwijning en de vraag tot verzegeling, aangezien de gevreesde verdwijning dan al kan hebben plaatsgevonden.²⁹ Zo oordeelde het vredegerecht van Charleroi dat er geen ernstig belang meer voorhanden was wanneer de verzegeling pas negen maanden na het instellen van de echtscheidingsvordering werd gevraagd.³⁰ Het vredegerecht van Westerlo achtte het ernstig belang al verdwenen na het verstrijken van een drietal weken tussen het openvallen van de nalatenschap en het verzegelingsverzoek.³¹

17. Van een ernstig belang is evenmin sprake indien een oneigenlijk gebruik wordt gemaakt van de verzegelingsprocedure. Een socialehuisvestingmaatschappij die de verzegeling vorderde om de ontruiming van het verhuurde pand en de aanstelling van een curator

over het huisraad te bekomen, zag haar vordering om die reden afgewezen.³²

18. Soms zal de verzoekende partij slechts een ernstig belang kunnen doen gelden bij de verzegeling van een gedeelte van de roerende goederen die tot de gemeenschap, de nalatenschap of de onverdeeldheid behoren. Te denken valt aan goederen die zich op verschillende plaatsen bevinden (bv. er bestaat verdwijningsgevaar voor de goederen in het vakantiehuis in de Ardennen, maar niet voor de goederen in de gezinswoning) of aan goederen die gevoeliger zijn voor verduistering dan andere (bv. er bestaat wel verdwijningsgevaar voor een testament, maar niet voor de meubels). In dat geval blijft de verzegeling noodzakelijkerwijze beperkt tot de goederen waarvoor het ernstig belang wordt aangetoond.³³

19. Bij een pertinente afwezigheid van een ernstig belang, kan een schadevergoeding worden opgelegd wegens tergende en roekeloze vordering.³⁴ Het openbaarder karakter van de verzegeling doet hieraan geen afbreuk.³⁵

b. Verzegeling bij een derde

20. In beginsel gebeurt de verzegeling ten huize van een deelgenoot of erfflater (*supra* a.). Soms vindt de zegellegging evenwel plaats bij een derde (bv. de verzegeling van de brandkoffer³⁶ of van een aantal lokalen³⁷ in het pand van een vennootschap van een van de echtgenoten indien er aanwijzingen bestaan dat zich op deze plaatsen gemeenschappelijke goederen bevinden) of ondervindt een derde de nadelige gevolgen van een verzegelingsmaatregel (bv. omdat de woning die de derde met een deelgenoot bewoont

24. Rb. Bergen 10 september 1999, *RTDF* 2000, (364) 368, noot J.-L. RENCHON; Vred. Charleroi 21 februari 2017, *T.Vred.* 2018, (274) 275; Rb. Bergen 10 september 1999, *RTDF* 2000, (364) 368, noot J.-L. RENCHON; Vred. Roeselare 5 oktober 2005, *T.Not.* 2006, (147) 150, noot T. VAN SINAY; M. STORME en L. DE KEYSER, *Notarieel familiaal vermogensprocesrecht*, Leuven, Acco, 2017, 12-13; T. VAN SINAY, "Commentaar bij art. 1148 Ger.W." in X., *Gerechtigd recht. Artikelsgewijze commentaar met overzicht van rechtspraak en rechtsleer*, Mechelen, Wolters Kluwer, losbl.; A. VERBEKE, "Verzegeling enkel mogelijk ten aanzien van onverdeelde boedel", *EJ* 1996, 114-118; S. VOET, "Verzegeling in drie vraagpunten" in W. PINTENS en C. DECLERCK (eds.), *Patrimonium 2016*, Brugge, die Keure, 2016, 154.

25. Vred. Sint-Gillis 2 september 2008, *T.Vred.* 2008, 416; Vred. Westerlo 16 februari 2010, *RW* 2010-11, (1102) 1103; Vred. Charleroi 21 februari 2017, *T.Vred.* 2018, (274) 275; T. VAN SINAY, "Commentaar bij art. 1148 Ger.W." in X., *Gerechtigd recht. Artikelsgewijze commentaar met overzicht van rechtspraak en rechtsleer*, Mechelen, Wolters Kluwer, losbl.; T. VAN SINAY, "Over enkele toepassingsvoorwaarden van de verzegeling" (noot onder Vred. Oudenaarde-Kruishoutem 25 maart 2005), *T.Vred.* 2009, (31) 36; T. VAN SINAY, "Over verzegeling en boedelbeschrijving bij huwelijksmoelijkheden" (noot onder Rb. Hasselt 15 november 2010), *TEP* 2011, afl. 1-2, (76) 81.

26. Rb. Bergen 10 september 1999, *RTDF* 2000, (364) 368-369, noot J.-L. RENCHON.

27. Vred. Charleroi 17 september 2003, *Div.Act.* 2004, (76) 77, noot D. CARRE. Zie ook: Rb. Kortrijk 18 februari 2005, *TGR* 2005, 41, noot F. MOEYKENS en V. DELIE; Vred. Roeselare 1 juli 2004, *T.Not.* 2005, (288) 290; Vred. Roeselare 18 januari 2005, *T.Vred.* 2007, (80) 81-82; Vred. Oudenaarde-Kruishoutem 25 maart 2005, *T.Vred.* 2009, (30) 31, noot T. VAN SINAY; Vred. Roeselare 5 oktober 2005, *T.Not.* 2006, (147) 149, noot T. VAN SINAY.

28. Vred. Vorst 27 juni 2000, *T.Vred.* 2001, (362) 366-367. Voormeld vonnis werd bevestigd door: Rb. Brussel 8 januari 2001, *T.Vred.* 2001, 368.

29. T. VAN SINAY, "Commentaar bij art. 1148 Ger.W." in X., *Gerechtigd recht. Artikelsgewijze commentaar met overzicht van rechtspraak en rechtsleer*, Mechelen, Wolters Kluwer, losbl.; T. VAN SINAY, "Over enkele

toepassingsvoorwaarden van de verzegeling" (noot onder Vred. Oudenaarde-Kruishoutem 25 maart 2005), *T.Vred.* 2009, (31) 36.

30. Vred. Charleroi 8 april 1981, *T.Vred.* 1981, (193) 194. Voor gelijkaardige toepassingsgevallen: Rb. Kortrijk 18 februari 2005, *TGR* 2005, 41, noot F. MOEYKENS en V. DELIE (drie jaar); Vred. Charleroi 17 september 2003, *Div. Act.* 2004, (76) 77, noot D. CARRE (zeven maanden); Vred. Roeselare 18 januari 2005, *T.Vred.* 2007, (80) 82 (drie jaar); Vred. Westerlo 16 februari 2010, *RW* 2010-11, (1102) 1103 (zeven maanden); Vred. Charleroi 21 februari 2017, *T.Vred.* 2018, (274) 275 (enkele maanden); Vred. Charleroi 29 juni 2018, *T.Vred.* 2019, (216) 218 (zeven maanden).

31. Vred. Westerlo 14 november 2011, *T.Vred.* 2016, (15) 16.

32. Vred. Zomergem 18 november 2009, *T.Vred.* 2011, (453) 455, noot R. VERBEKE; R. VERBEKE, "De aanstelling van een curator op grond van art. 1154 Ger.W. of het vrijmaken van een huurwoning via een verzegeling na overlijden van de enige huurder" (noot onder Vred. Zomergem 18 november 2009), *T.Vred.* 2011, 456-462.

33. T. VAN SINAY, "Commentaar bij art. 1148 Ger.W." in X., *Gerechtigd recht. Artikelsgewijze commentaar met overzicht van rechtspraak en rechtsleer*, Mechelen, Wolters Kluwer, losbl.; A. VERBEKE, "De noodzaak van belangenafweging bij verzegeling. Toepassing van het nieuwe artikel 1282 Ger.W. en van artikel 1174 Ger.W.", *T.Vred.* 1995, (218) 222.

34. Rb. Brussel 8 januari 2001, *T.Vred.* 2001, 368; Rb. Nijvel 14 september 2004, *TBBR* 2005, (476) 478; Vred. Vorst 27 juni 2000, *T.Vred.* 2001, (362) 367-368; T. VAN SINAY, "Commentaar bij art. 1148 Ger.W." in X., *Gerechtigd recht. Artikelsgewijze commentaar met overzicht van rechtspraak en rechtsleer*, Mechelen, Wolters Kluwer, losbl.

35. M. STORME en L. DE KEYSER, *Notarieel familiaal vermogensprocesrecht*, Leuven, Acco, 2017, 10; T. VAN SINAY, "Commentaar bij art. 1152 Ger.W." in X., *Gerechtigd recht. Artikelsgewijze commentaar met overzicht van rechtspraak en rechtsleer*, Mechelen, Wolters Kluwer, losbl.

36. Rb. Mechelen 7 november 1989, *Pas.* 1990, III, (55) 56.

37. Rb. Leuven 23 oktober 1991, *Pas.* 1992, III, (20) 22.

geheel of gedeeltelijk is verzegeld). In deze gevallen wordt de voorwaarde van het ernstig belang strenger beoordeeld, aangezien niet alleen de belangen van de verzoeker en de deelgenoten, maar ook die van de derde-bezitter op het spel staan.³⁸

21. Zegellegging bij een derde is volgens het vrederecht van Vorst enkel geoorloofd indien er ernstige vermoedens bestaan dat er zich bij deze derde goederen bevinden waarop de verzoeker aanspraak kan maken. De verzoeker moet hierbij een duidelijke identificatie geven van die goederen, aantonen dat er een (versterkt) ernstig belang tot behoud van deze goederen bestaat en dat er een korte tijdspanne zit tussen het ontstaan van de oorzaak tot verzegeling en de verzegelingsvordering.³⁹ Op die manier wordt vermeden dat de verzegeling ontaardt in een private huiszoeking. Slaagt de verzoeker in dit vrij zware bewijs, dan kan de verzegeling bij een derde worden toegestaan. Zo werd het verzoek van de zoon om de brandkast van de partner van zijn overleden vader te laten verzegelen ingewilligd, omdat er ernstige vermoedens bestonden dat zich daarin nalatenschapsgoederen bevonden.⁴⁰

22. De derde kan derdenverzet (art. 1033 *juncto* art. 1122 Ger.W) aantekenen tegen de beschikking van de vrederechter tot zegellegging bij hem thuis. De vraag rijst wie in dat geval de bewijslast draagt van de aan- of afwezigheid van een ernstig belang bij de verzegeling. Op grond van het principe dat de eiser de bewijslast draagt, zou de partij die derdenverzet aantekent moeten bewijzen dat er geen ernstig belang bij de verzegeling bestaat.⁴¹ Niettemin nemen rechtspraak en rechtsleer thans aan dat de bewijslast van het ernstig belang in geval van derdenverzet rust op de partij die om de verzegeling heeft verzocht.⁴² Het derdenverzet moet immers worden beschouwd als een tegensprekelijke voortzetting van het geding dat bij eenzijdig verzoekschrift aanhangig werd gemaakt.

23. Net als bij de verzegeling ten huize van de erfflater of een deelgenoot (*supra* nr. 19) kan een tergende of roekeloze verzegelingsvordering aanleiding geven tot schadevergoeding.⁴³ Het openbareordekarakter van de verzegeling doet hieraan geen afbreuk.⁴⁴

c. Uitzonderingen

24. In een aantal uitzonderingsgevallen kan tot verzegeling worden overgegaan, zonder dat een ernstig belang moet worden bewezen.

25. Zo moet geen ernstig belang worden bewezen indien de vrederechter op grond van artikel 1151 Ger.W. ambtshalve of op verzoek van de procureur des Konings, de burgemeester of een schepen tot verzegeling overgaat. De gevallen waarin dit mogelijk is, komen verder aan bod (*infra* nr. 39).

26. Verder moet geen ernstig belang worden aangetoond wanneer de Staat, als onregelmatige erfopvolger, aanspraak maakt op een nalatenschap. De Staat moet overeenkomstig artikel 769 BW de zegels laten leggen en een boedelbeschrijving laten opmaken. De vrederechter beschikt in dit kader niet over enige discretionaire bevoegdheid: hij is verplicht om de verzegeling toe te staan.⁴⁵

27. Tot 1 september 2018 bestond er een algemene verplichting om tot verzegeling over te gaan, zonder bewijs van een ernstig belang, wanneer er zich onder de erfgenamen minderjarigen, beschermde personen die krachtens artikel 492/1 BW onbekwaam verklaard waren om de nalatenschap te aanvaarden of vermoedelijke afwezigen bevonden (oud art. 819, tweede lid BW). In de praktijk bleek deze verplichte verzegeling evenwel niet systematisch te gebeuren, maar enkel indien er een risico op verdwijning bestond.⁴⁶ De wet van 31 juli 2017 tot wijziging van het Burgerlijk Wetboek wat de erfenissen en de giften betreft en tot wijziging

38. Rb. Leuven 23 oktober 1991, *Pas.* 1992, III, (20) 22; Vred. Gembloux 22 april 1975, *JL* 1974-75, 296; Vred. Bastogne 26 februari 1975, *JL* 1975-76, 15 en *JL* 1977-78, 183; G. CLOSSET-MARCHAL, "L'apposition des scellés: nature de la mesure et aspects controversés de son exécution" in G. BENOIT, F. LIEVENS en L. LOUSBERG (eds.), *Bevoegdheden van de vrederechters en politierechters 1892-1992*, Brugge, die Keure, 1992, (225) 239; V. SAGAERT, "Actuele ontwikkelingen inzake notarieel procesrecht: verzegeling, boedelbeschrijving, vereffening en verdeling" in L. WEYTS en C. CASTELEIN (eds.), *Notariële nieuwigheden 2004-2005*, Leuven, Universitaire Pers Leuven, 2005, (103) 105; M. STORME en L. DE KEYSER, *Notarieel familiaal vermogensprocesrecht*, Leuven, Acco, 2017, 13-14; T. VAN SINAY, "Commentaar bij art. 1148 Ger.W." in X., *Gerechtigd recht. Artikelsgewijze commentaar met overzicht van rechtspraak en rechtsleer*, Mechelen, Wolters Kluwer, losbl.; S. VOET, "Verzegeling. Kroniek 2000-2006", *NJW* 2006, (831) 832; S. VOET, "Verzegeling in drie vraagpunten" in W. PINTENS en C. DECLERCK, *Patrimonium 2016*, Brugge, die Keure, 2016, 154.

39. Vred. Vorst 27 juni 2000, *T.Vred.* 2001, (362) 365; V. SAGAERT, "Actuele ontwikkelingen inzake notarieel procesrecht: verzegeling, boedelbeschrijving, vereffening en verdeling" in L. WEYTS en C. CASTELEIN (eds.), *Notariële nieuwigheden 2004-2005*, Leuven, Universitaire Pers Leuven, 2005, (103) 105; T. VAN SINAY, "Commentaar bij art. 1148 Ger.W." in X., *Gerechtigd recht. Artikelsgewijze commentaar met overzicht van rechtspraak en rechtsleer*, Mechelen, Wolters Kluwer, losbl.

40. Rb. Brussel 6 april 1992, *RTDF* 1992, (156) 157-158.

41. In die zin: Rb. Brussel 9 februari 1990, *JLMB* 1991, 103.

42. Vred. Vorst 27 juni 2000, *T.Vred.* 2001, (362) 365-366, bevestigd door Rb. Brussel 8 januari 2001, *T.Vred.* 2001, 368; H. BOULARBAH en J. ENGLEBERT,

"La tierce opposition contre une requête unilatérale introduit-elle une nouvelle instance" (noot onder Cass. 26 november 1999), *JT* 2000, (420) 421-422; V. SAGAERT, "Actuele ontwikkelingen inzake notarieel procesrecht: verzegeling, boedelbeschrijving, vereffening en verdeling" in L. WEYTS en C. CASTELEIN (eds.), *Notariële nieuwigheden 2004-2005*, Leuven, Universitaire Pers Leuven, 2005, (103) 106; M. STORME en L. DE KEYSER, *Notarieel familiaal vermogensprocesrecht*, Leuven, Acco, 2017, 35-36; S. VOET, "Verzegeling. Kroniek 2000-2006", *NJW* 2006, (831) 832-833; S. VOET, "Verzegeling in drie vraagpunten" in W. PINTENS en C. DECLERCK, *Patrimonium 2016*, Brugge, die Keure, 2016, 154-155.

43. T. VAN SINAY, "Commentaar bij art. 1148 Ger.W." in X., *Gerechtigd recht. Artikelsgewijze commentaar met overzicht van rechtspraak en rechtsleer*, Mechelen, Wolters Kluwer, losbl.

44. J. DU MONGH, "De rechtspleging inzake voorschotten, sekwestre, verzegeling en boedelbeschrijving" in P. SENAËVE (ed.), *Handboek familieprocesrecht*, Mechelen, Kluwer, 2017, (699) 716; T. VAN SINAY, "Commentaar bij art. 1152 Ger.W." in X., *Gerechtigd recht. Artikelsgewijze commentaar met overzicht van rechtspraak en rechtsleer*, Mechelen, Wolters Kluwer, losbl.

45. M. STORME en L. DE KEYSER, *Notarieel familiaal vermogensprocesrecht*, Leuven, Acco, 2014, 15.

46. Zie hierover: art. 16 wetsvoorstel tot wijziging van het Burgerlijk Wetboek wat de erfenissen en de giften betreft en tot wijziging van diverse bepalingen ter zake, *Parl.St.* Kamer 2016-17, nr. 2282/001, 32; H. CASMAN, "Inleiding tot de nieuwe erfwet 2017 – een overzicht van de krachtlijnen van deze wet" in J. BAEL (ed.), *Rechtskroniek voor het Notariaat*, deel 31, Brugge, die Keure, 122, vn. 2.

van diverse andere bepalingen ter zake⁴⁷ (hierna verkort Wet Hervorming Erfrecht) heeft deze verplichting afgeschaft. De hierboven vermelde mogelijkheid voor de vrederechter om ambtshalve of op verzoek van de procureur des Konings, de burgemeester of een schepen tot verzegeling over te gaan indien er zich onder de belanghebbenden iemand bevindt zonder wettelijke vertegenwoordiger (art. 1151, 1° Ger.W., *supra* nr. 25), werd wel behouden.

De testamentuitvoerder daarentegen is nog steeds verplicht om de verzegeling te vragen bij de aanwezigheid van minderjarigen, beschermde personen die krachtens artikel 492/1 BW onbekwaam verklaard zijn om de nalatenschap te aanvaarden of vermoedelijke afwezigen. De vrederechter moet de verzegeling in dit geval toestaan (art. 1031, eerste lid BW). Het ontbreekt hem met andere woorden aan discretionaire bevoegdheid. De vraag rijst of het behoud van deze verplichting voor de testamentuitvoerder, terwijl de algemene verplichting is afgeschaft, een vergetelheid is van de wetgever.

2. Aard van de te verzegelen goederen

28. De verzegeling kan enkel worden gevorderd voor roerende lichamelijke goederen. Voor onlichamelijke roerende goederen, waarvoor materiële zegellegging onmogelijk is, voorziet de wetgever in een afzonderlijke procedure van immateriële verzegeling, bestaande uit het opleggen van een betalingsverbod, een verbod van teruggave of een verbod van overdracht van titels, sommen of waarden (art. 1174 Ger.W., *infra* nrs. 70-72). Onroerende goederen kunnen uit hun aard niet worden verduisterd, zodat voor deze goederen geen ernstig belang tot verzegeling (*supra* B.) kan worden aangetoond.⁴⁸

29. De te verzegelen voorwerpen moeten behoren tot het gemeenschappelijk vermogen van de echtgenoten, tot een nalatenschap of tot een onverdeeldheid (art. 1148, eerste lid Ger.W.).

Goederen die behoren tot het vermogen van een vennootschap met rechtspersoonlijkheid komen bijvoorbeeld niet in aanmerking voor verzegeling, omdat zij niet in onverdeeldheid zijn tussen de partijen, maar toebehoren aan de rechtspersoon zelf.⁴⁹ Ook de verkoop op lijfrente en de huur van kost en inwoning brengen tussen de koper en de verkoper geen onverdeeldheid tot stand, zodat de meubels die het voorwerp uitmaken van deze overeenkomsten niet verzegelbaar zijn.⁵⁰

De verzoeker moet het bewijs leveren van het bestaan van de gemeenschap, de nalatenschap of de onverdeeldheid. Het volstaat volgens het vredegerecht van Grimbergen derhalve niet om pas na de verzegeling na te gaan of de goederen wel degelijk tot het betrokken vermogen (*in casu* een nalatenschap) behoren.⁵¹

30. Er bestond in het verleden onenigheid over de vraag of artikel 1148 Ger.W. de verzegeling toelaat voor roerende goederen die behoren tot een niet-ontbonden huwelijksgemeenschap. Artikel 1148 Ger.W. voorziet namelijk in de mogelijkheid tot verzegeling voor goederen behorend tot het gemeenschappelijk vermogen, zonder te preciseren of het gemeenschappelijk vermogen reeds ontbonden moet zijn. Aan de basis van de onenigheid lag artikel 1282 Ger.W., dat de verzegeling van gemeenschapsgoederen regelt in het kader van een echtscheidingsprocedure: de eiser of verweerder in een echtscheidingsprocedure kan, vanaf de datum van betekening van de dagvaarding in echtscheiding en in elke stand van het geding, tot bewaring van zijn rechten de verzegeling vorderen van alle roerende goederen van iedere echtgenoot.⁵² De vraag rees of uit de samenlezing van de artikelen 1148 Ger.W. en 1282 Ger.W. moest worden afgeleid dat de verzegeling enkel mogelijk is bij echtscheiding of daarentegen de verzegeling ook toegelaten is in geval van huwelijksmoeilijkheden, buiten enige echtscheidingsprocedure om.⁵³

Thans wordt de verzegeling van goederen behorend tot de gemeenschap aanvaard, ongeacht of deze al dan niet reeds is ontbonden, op voorwaarde dat een ernstig belang bij de verzegeling wordt aangetoond.⁵⁴ In

47. Wet 31 juli 2017 tot wijziging van het Burgerlijk Wetboek wat de erfenissen en de giften betreft en tot wijziging van diverse andere bepalingen ter zake, BS 1 september 2017.
 48. M. STORME en L. DE KEYSER, *Notarieel familiaal vermogensprocesrecht*, Leuven, Acco, 2017, 16.
 49. Vred. Saint-Nicolas 9 oktober 1981, *JL* 1983, 22; Vred. Roeselare 1 juli 2004, *T.Not.* 2005, (288) 290; T. VAN SINAY, "Commentaar bij art. 1148 Ger.W." in X., *Gerechtigd recht. Artikelsgewijze commentaar met overzicht van rechtspraak en rechtsleer*, Mechelen, Wolters Kluwer, losbl.
 50. Vred. Thuin 23 mei 1997, *T.Vred.* 1998, (497) 498.
 51. Vred. Grimbergen 4 februari 2016, *T.Vred.* 2018, (313) 314.
 52. Verzegeling op grond van artikel 1282 Ger.W. is niet meer mogelijk zodra de echtscheidingsbeslissing in kracht van gewijsde is gegaan, zie: Rb. Luik 7 oktober 1987, *Ann.dr.Lg.* 1988, 217, noot G. MAHIEU dat Vred. Luik 28 mei 1986, *Ann.dr.Lg.* 1988, 214 bevestigt.
 53. Voor een gedetailleerde bespreking van de standpunten: V. SAGAERT, "Actuele ontwikkelingen inzake notarieel procesrecht: verzegeling, boedelbeschrijving, vereffening en verdeling" in L. WEYTS en C. CASTELEIN (eds.), *Notariële nieuwigheden 2004-2005*, Leuven, Universitaire Pers Leuven, 2005, (103) 108; T. VAN SINAY, "Commentaar bij art. 1148 Ger.W." in X., *Gerechtigd recht. Artikelsgewijze commentaar met overzicht van rechtspraak en rechtsleer*, Mechelen, Wolters Kluwer, losbl.; B. WYLLEMAN, "Verzegeling en boedelbeschrijving van het gemeenschappelijk vermogen tijdens de feitelijke scheiding", *T.Not.* 1991, (371) 372-375.
 54. Brussel 15 februari 2000, *RTDF* 2001, (92) 97; Vred. Kortrijk 21 augustus 1978, *RW* 1978-79, 2680, noot I. VANSTRAELEN; Vred. Seraing 4 oktober 1978, *T.Vred.* 1979, 168; Vred. Anderlecht 3 maart 1980, *T.Vred.* 1980, 100; Vred. Visé 17 juni 1988, *JLMB* 1989, 497, noot; Vred. Roeselare

10 februari 1995, *T.Vred.* 1995, (242) 243-244; D. CARRE, noot onder Vred. Charleroi 17 september 2003, *Div.Act.* 2004, (77) 78; F. APS, "Art. 1282 Ger.W.", *Comm.Pers.* 2009, <https://jura.kluwer.be/secure/documentview.aspx?id=dn300088004>, 2; F. BALOT, "Réflexions vagabondes en matière de scellés", *T.Vred.* 2013, (154) 156; H. CASMAN, "Les mesures conservatoires", *Div.Act.* 2005, (84) 85; J.-E. BEERNAERT, "L'apposition des scellés entre époux non séparés" (noot onder Vred. Wavre 12 oktober 1993), *T.Vred.* 1994, (139) 141-144; C. DE BUSSCHERE, "Verzegeling in geval van feitelijke scheiding der echtgenoten" (noot onder Vred. Oostende 5 april 1978), *RW* 1978-79, (1246) 1247-1248; C. ENGELS, *Procesrecht in verband met het notariaat*, Brugge, die Keure, 2010, 8; P. MOREAU, "Le curateur aux meubles et les scellés", *T.Vred.* 1998, (481) 487-488; T. VAN SINAY, "Over enkele toepassingsvoorwaarden van de verzegeling" (noot onder Vred. Oudenaarde-Kruishoutem 25 maart 2005), *T.Vred.* 2009, (31) 38; C. PANIER, "De l'apposition des scellés sur les biens composant le patrimoine des époux" (noot onder Vred. Borgerhout 6 september 1977), *RTDF* 1978, (389) 392; V. SAGAERT, "Actuele ontwikkelingen inzake notarieel procesrecht: verzegeling, boedelbeschrijving, vereffening en verdeling" in L. WEYTS en C. CASTELEIN (eds.), *Notariële nieuwigheden 2004-2005*, Leuven, Universitaire Pers Leuven, 2005, (103) 108; T. VAN SINAY, "Over verzegeling en boedelbeschrijving bij huwelijksmoeilijkheden" (noot onder Rb. Hasselt 15 november 2010), *TEP* 2011, afl. 1-2, (76) 84; I. VANSTRAELEN, "Noogmaals in verband met verzegeling en feitelijke scheiding" (noot onder Vred. Kortrijk 21 augustus 1978), *RW* 1978-79, (2682) 2682-2683; S. VOET, "Verzegeling. Kroniek 2000-2006", *NJW* 2006, (831) 834; B. WYLLEMAN, "Verzegeling en boedelbeschrijving van het gemeenschappelijk vermogen tijdens de feitelijke scheiding", *T.Not.* 1991, (371) 374-375.

deze interpretatie is artikel 1282 Ger.W. een loutere toepassing van artikel 1148 Ger.W. De verzegeling van gemeenschapsgoederen gedurende het huwelijk kan trouwens om praktische redenen relevant zijn, aangezien het vorderen van dringende en voorlopige maatregelen in het kader van de tegensprekelijke procedure van artikel 223 BW bij gebrek aan verrassingseffect geen volwaardig alternatief vormt.⁵⁵

Volgens een oudere strekking⁵⁶ kon de gemeenschappelijke verzegeling van artikel 1148 Ger.W., behalve in het uitzonderingsgeval van artikel 1282 Ger.W., slechts worden gevorderd na ontbinding van het gemeenschappelijk vermogen. Hieruit volgde dat verzegeling enkel mogelijk was in de periode van de postcommunautaire onverdeeldheid, met name na het instellen van een vordering tot echtscheiding of scheiding van tafel en bed. Volgens deze visie betrof artikel 1282 Ger.W. derhalve geen toepassing van, maar een uitzondering op artikel 1148 Ger.W., dat van toepassing is bij echtscheidingsprocedures. De verzegeling van goederen uit een niet-ontbonden huwelijksgemeenschap zou indruisen tegen de bewoordingen van artikel 1148, 1° Ger.W. Dit artikel stelt dat de verzegelingsvordering slechts openstaat voor personen die aanspraak maken op rechten *in* dat gemeenschappelijk vermogen, wat pas mogelijk zou zijn na ontbinding ervan. Voor de periode tijdens het huwelijk zou de verzegeling gevorderd moeten worden op grond van artikel 223 BW. Deze visie werd intussen verlaten.

31. Voor echtgenoten gehuwd onder een stelsel van scheiding van goederen kan er sprake zijn van een gemeenschappelijke onverdeeldheid, waarvan het bestaan door artikel 1467, tweede lid BW wettelijk wordt vermoed.⁵⁷ Verzegeling is dan ook mogelijk, op voorwaarde dat een ernstig belang bij de verzegeling wordt aangetoond. Het vermoeden van onverdeeldheid geldt evenwel niet, aldus het vrederegerecht van Brussel, voor goederen die zich bevinden in een kluis op naam van een van de echtgenoten gehuwd onder een stelsel van scheiding van goederen, aangezien zij worden vermoed eigendom te zijn van de echtgenoot

op wiens naam de kluis staat.⁵⁸ De rechtbank van eerste aanleg te Bergen stond dan weer wel de verzegeling van de kluis op naam van de man toe omdat het huwelijkscontract van partijen een eigendomsvermoeden bevatte dat de goederen waarvan geen van de echtgenoten het exclusief eigendomsrecht kon bewijzen werden vermoed van de vrouw te zijn, ook indien ze zich in de kluis op naam van de man bevonden.⁵⁹

Ook het vermogen van wettelijk samenwonende partners kan het voorwerp uitmaken van een verzegelingsmaatregel, aangezien tussen hen een wettelijk vermoeden van onverdeeldheid speelt (art. 1478, tweede lid BW). Het vrederecht van Roeselare oordeelde dat dit vermoeden van onverdeeldheid ook hier niet geldt voor de goederen die zich bevinden in een kluis op naam van één wettelijke samenwoner waartoe de andere partner geen toegang heeft, aangezien de betrokken voorwerpen worden vermoed eigendom te zijn van de partner op wiens naam de kluis staat.⁶⁰

Tot slot kan ook het vermogen van feitelijke samenwoners het voorwerp uitmaken van een verzegelingsmaatregel. De duurzame samenleving brengt immers een vermenging van vermogensbestanddelen mee, waardoor een situatie van onverdeeldheid tot stand komt tussen de partners.⁶¹ Wel is vereist dat de verzoeker, bij gebrek aan wettelijk vermoeden van onverdeeldheid, formeel bewijst of minstens aannemelijk maakt dat tussen de feitelijke samenwoners een onverdeeldheid bestaat.⁶² Zo beriep de zoon van een erflater zich voor de Brusselse rechtbank van eerste aanleg met succes op het vermoeden van onverdeeldheid die zou bestaan tussen de erflater en zijn feitelijke samenwonende partner. Hierdoor vond de verzegeling plaats van de kluis die deze samenwonende partner op eigen naam bij de bank had gehuurd. De zoon slaagde er immers in aannemelijk te maken dat de samenwonende partner enkele uren na het overlijden van de vader-erflater geld had afgehaald van diens rekening om deze gelden vervolgens in haar eigen kluis onder te brengen.⁶³ Omgekeerd wezen het vrederegerecht van Nijvel en Oudenaarde-Kruishoutem een verzegelingsvordering af, omdat de verzoekster

55. H. CASMAN, "Les mesures conservatoires", *Div.Act.* 2005, (84) 85; V. SAGAE-ROTT, "Actuele ontwikkelingen inzake notarieel procesrecht: verzegeling, boedelbeschrijving, vereffening en verdeling" in L. WEYTS en C. CASTELEIN (eds.), *Notariële nieuwigheden 2004-2005*, Leuven, Universitaire Pers Leuven, 2005, (103) 108.

56. Zie bijvoorbeeld: Rb. Hasselt 7 november 1983, *Limb.Rechtsl.* 1984, (139) 140; Vred. Brugge 19 september 1975, *T.Vred.* 1980, (268) 269; Vred. Brugge 13 oktober 1976, *T.Vred.* 1980, (270) 271-273; Vred. Tielt 8 december 1976, *RW* 1978-79, 1380; Vred. Borgerhout 6 september 1977, *RTDF* 1978, (388) 389, noot C. PANIER; Vred. Tielt 6 januari 1978, *RW* 1978-79, (1380) 1381; Vred. Oostende 5 april 1978, *RW* 1978-79, 1246, noot C. DE BUSSCHERE; Vred. Willebroek 12 januari 1978, *T.Vred.* 1979, (172) 173-175; Vred. Genk 2 januari 1979, *RW* 1980-81, 1218; Vred. Tielt 23 april 1980, *T.Vred.* 1980, (273) 274-275; Vred. Boom 25 februari 1983, *T.Vred.* 1983, 254; Vred. Anderlecht 13 mei 1986, *T.Vred.* 1989, 219; Vred. Wavre 12 oktober 1993, *T.Vred.* 1994, 139, noot J.-E. BEERNAERT.

57. H. CASMAN, "Les mesures conservatoires", *Div.Act.* 2005, (84) 85.

58. Vred. Brussel 13 augustus 1980, *T.Vred.* 1980, 81.

59. Rb. Bergen 7 april 1989, *JLMB* 1990, 509.

60. Vred. Roeselare 21 oktober 2005, *T.Not.* 2006, (147) 149, noot T. VAN SINAY. Enigszins kritisch voor dit strenge standpunt: T. VAN SINAY, "Verzegeling – zo ja, waarom niet?" (noot onder Vred. Roeselare 5 oktober 2005), *T. Not.* 2006, (152) 162-163.

61. Rb. Antwerpen 11 september 1980, *RW* 1980-81, 2631; Rb. Marche-en-Famenne 20 september 1985, *JL* 1985, (593) 594, noot X.

62. Rb. Marche-en-Famenne 20 september 1985, *JL* 1985, (593) 594, noot X.; Rb. Bergen 8 maart 1988, *JLMB* 1988, 640, noot C.P.; C.P., "Concubins séparés et apposition de scellés" (noot onder Rb. Bergen 8 maart 1988), *JLMB* 1988, 641; T. VAN SINAY, "Commentaar bij art. 1148 Ger.W." in X., *Gerechtigd recht. Artikelsgewijze commentaar met overzicht van rechtspraak en rechtsleer*, Mechelen, Wolters Kluwer, losbl.; T. VAN SINAY, "Over verzegeling en boedelbeschrijving bij huwelijksmoeilijkheden" (noot onder Rb. Hasselt 15 november 2010), *TEP* 2011, afl. 1-2, (76) 89-90.

63. Rb. Brussel 6 april 1992, *RTDF* 1992, 156.

naliet een voldoende omschrijving of bewijs te geven van de beweerde onverdeeldheid die tussen haar en haar partner zou hebben bestaan.⁶⁴ Ook het vredege-recht van Anderlecht wees een verzegelingsvordering af van de eigen goederen van de vrouw die zich nog in het bezit van haar ex-partner bevonden, bij gebrek aan onverdeeldheid.⁶⁵

32. Tevens voorwerp van betwisting is de vraag of naast de gemeenschappelijke en de onverdeelde goederen ook de eigen goederen van de echtgenoten verzegelbaar zijn. Uit een letterlijke lezing van artikel 1148 Ger.W. kan enerzijds worden afgeleid dat de verzegeling van eigen goederen niet mogelijk is, aangezien uitdrukkelijk wordt vereist dat de te verzegelen voorwerpen behoren tot een huwelijksgemeenschap, nalatenschap of onverdeeldheid. Anderzijds rijst de vraag of op grond van artikel 1282 Ger.W., dat in echtscheidingsprocedures de verzegeling toelaat van “alle roerende goederen van iedere echtgenoot”, tot verzegeling van de eigen goederen van de (ex-)echtgenoten kan worden overgegaan.

Een eerste strekking⁶⁶ is terecht van oordeel dat verzegeling van eigen goederen niet mogelijk is. Artikel 1282 Ger.W. is volgens deze strekking een loutere toepassing van de algemene verzegelingsregels uit artikel 1148 Ger.W., die de verzegeling slechts toelaten voor goederen behorend tot een huwelijksgemeenschap, nalatenschap of onverdeeldheid. De zinsnede “alle roerende goederen van iedere echtgenoot” uit artikel 1282 Ger.W. zou er enkel op wijzen dat niet alleen echtgenoten gehuwd onder een gemeenschapsstelsel, maar ook echtgenoten gehuwd met scheiding van goederen de verzegeling van onverdeelde goederen kunnen vorderen. Deze strekking wijst er bovendien op dat de verzegeling, gezien haar impact op de bestuursbevoegdheden van de deelgenoten, van restrictieve interpretatie is. Tot slot zouden de bewoordingen “tot bewaring van zijn rechten” in artikel 1282

Ger.W. impliceren dat de verzegeling enkel openstaat voor goederen waarop de echtgenoot rechten kan doen gelden, wat niet het geval is voor eigen goederen van de andere echtgenoot. Zo weigerde het vredege-recht van Fontaine-l'Évêque de verzegeling, omdat het merendeel van de goederen waarvoor de verzegeling werd gevorderd eigen waren aan de verzoekster.⁶⁷ Ook het hof van beroep te Gent wees om die reden een verzegelingsvordering af van een kluis waarin zich een bruidsschat naar Turkse traditie (bestaande uit diverse juwelen) bevond, aangezien die bruidsschat, op grond van artikel 1399, eerste lid BW *juncto* 1401, 1° BW, moest worden beschouwd als een eigen goed van de echtgenote.⁶⁸

Een tweede strekking⁶⁹ spreekt dit standpunt tegen. De formulering “alle roerende goederen van iedere echtgenoot” in artikel 1282 Ger.W. zou wel degelijk de verzegeling toelaten van zowel de eigen als de gemeenschappelijke of onverdeelde goederen van de echtgenoten, op voorwaarde dat een ernstig belang bij de verzegeling wordt aangetoond.

C. Personen die de verzegeling kunnen vorderen

33. De personen die de verzegeling kunnen vorderen zijn hoofdzakelijk vermeld in artikel 1148 Ger.W.

34. Vooreerst kan de verzegeling gevorderd worden door personen die aanspraak maken op het gemeenschappelijk vermogen, op de nalatenschap of de onverdeeldheid, en door hun persoonlijke schuldeisers (art. 1148, 1° Ger.W.). Een schijnbare titel in hoofde van deze personen volstaat, al mag hun vordering niet teregend of roekeloos zijn.⁷⁰

Het gaat dus meer bepaald om: echtgenoten en samenwonenden, al dan niet onterfde wettige erfgenamen⁷¹, algemene legatarissen, legatarissen ten algemene titel

64. Vred. Nijvel 14 mei 1969, *T.Vred.* 1969, (282) 283-284; Vred. Oudenaarde-Kruishoutem 25 maart 2005, *T.Vred.* 2009, (30) 31, noot T. VAN SINAY.

65. Vred. Anderlecht 2 juni 1986, *T.Vred.* 1988, 296.

66. Vred. Charleroi 17 september 2003, *Div.Act.* 2004, (76) 77, noot D. CARRE; Vred. Oudenaarde-Kruishoutem 25 maart 2005, *T.Vred.* 2009, (30) 31, noot T. VAN SINAY; G. CLOSSET-MARCHAL, “L'apposition des scellés: nature de la mesure et aspects controversés de son exécution” in G. BENOIT, F. LIEVENS en L. LOUSBERG (eds.), *Bevoegdheden van de vrederechters en politierechters 1892-1992*, Brugge, die Keure, 1992, (225) 232; J.-L. RENCHON, noot onder Rb. Bergen 10 september 1999, *RTDF* 2000, 370; V. SAGAERT, “Actuele ontwikkelingen inzake notarieel procesrecht: verzegeling, boedelbeschrijving, vereffening en verdeling” in L. WEYTS en C. CASTELEIN (eds.), *Notariële nieuwigheden 2004-2005*, Leuven, Universitaire Pers Leuven, 2005, (103) 106-107; M. STORME en L. DE KEYSER, *Notarieel familiaal vermogensprocesrecht*, Leuven, Acco, 2017, 22-23; A. VERBEKE, “De noodzaak van belangenafweging bij verzegeling. Toepassing van het nieuwe artikel 1282 Ger.W. en van artikel 1174 Ger.W.”, *T.Vred.* 1995, (218) 219-220; T. VAN SINAY, “Over enkele toepassingsvoorwaarden van de verzegeling” (noot onder Vred. Oudenaarde-Kruishoutem 25 maart 2005), *T.Vred.* 2009, (31) 38; A. VERBEKE, “Verzegeling enkel mogelijk ten aanzien van onverdeelde boedel”, *EJ* 1996, 114-118.

67. Vred. Fontaine-l'Évêque 24 september 2004, *T.Vred.* 2005, 260, noot J. VAN DROOGNENBROECK.

68. Gent 28 december 2015, *T.Vred.* 2017, 61.

69. Vred. Willebroek 1 juli 1996, *EJ* 1996, 121, noot A. VERBEKE; Vred. Fontaine-l'Évêque 24 september 2004, *T.Vred.* 2005, 260, noot J. VAN DROOGNENBROECK; F. APS, “Art. 1282 Ger.W.”, *Comm.Pers.* 2009, https://jura.kluwer.be/secure/documentview.aspx?id=dn300088004_2; F. BALOT, “Réflexions vagues en matière de scellés”, *T.Vred.* 2013, (154) 157-158; H. CASMAN, “Les mesures conservatoires”, *Div.Act.* 2005, (84) 85-86; C. ENGELS, *Procesrecht in verband met het notariaat*, Brugge, die Keure, 2010, 8-9; P. MOREAU, “Le curateur aux meubles et les scellés”, *T.Vred.* 1998, (481) 488-489; J. VAN DROOGNENBROECK, “L'apposition des scellés sur les biens propres du défunt” (noot onder Vred. Fontaine-l'Évêque 24 september 2004), *T.Vred.* 2005, 261; S. VOET, “Verzegeling. Kroniek 2000-2006”, *NJW* 2006, (831) 833.

70. Vred. Brugge 20 mei 1988, *T.Vred.* 1991, (304) 307; T. VAN SINAY, “Commentaar bij art. 1148 Ger.W.” in X., *Gerechtelijk recht. Artikelsgewijze commentaar met overzicht van rechtspraak en rechtsleer*, Mechelen, Wolters Kluwer, losbl.

71. Het kind ten opzichte waarvan het vaderschap nog niet definitief is vastgesteld bij een in kracht van gewijsde gegaan vonnis of arrest komt niet in aanmerking om de verzegeling te vorderen van goederen behorend tot de nalatenschap van de vader (Vred. Maaseik 11 januari 2017, *T.Not.* 2008, (347) 349).

en de begunstigden van een contractuele erfstelling.⁷² Volgens het vredegerrecht te Brugge kan het verzegelingsverzoek zelfs uitgaan van een bijzondere legataris, al wordt deze stelling niet unaniem aanvaard.⁷³

Omdat de verzegeling een bewarende maatregel is, is het niet nodig dat erfgenamen de nalatenschap al hebben aanvaard vooraleer ze de verzegeling vorderen. Ze kunnen de verzegeling vorderen met behoud van hun optierecht, voor zover ze de titel of de hoedanigheid van erfgenaam niet aannemen (art. 779 BW). In dat geval beroepen ze zich op hun roeping tot de nalatenschap en dus op hun hoedanigheid van erfopvolger en niet van erfgenaam.

Is de verzoeker een ontvoogde minderjarige, dan kan hij het verzoekschrift indienen zonder bijstand van zijn curator (art. 1150, eerste lid Ger.W.). Is de verzoeker een niet-ontvoogde minderjarige of een beschermde persoon die krachtens artikel 492/1 BW onbekwaam werd verklaard om goederen te vervreemden, dan wordt het verzoekschrift ingediend door zijn wettelijke vertegenwoordiger (art. 1150, tweede lid Ger.W.). Heeft hij geen voogd of bewindvoerder of is deze afwezig, dan kan een van zijn bloedverwanten het verzoekschrift tot verzegeling indienen (art. 1150, derde lid Ger.W.). Ook de testamentuitvoerder kan in dat geval de verzegeling vragen (art. 1148, 4° Ger.W.). Bij hoogdringendheid tot slot mag de niet-ontvoogde minderjarige het verzoekschrift zelf indienen (art. 1150, vierde lid Ger.W.).

35. Ten tweede kan de verzegeling worden gevorderd door alle schuldeisers van de nalatenschap, het gemeenschappelijk vermogen of de onverdeeldheid (art. 1148, 2° Ger.W.). De bijzondere legataris van een geldsom, die ten opzichte van de nalatenschap als een schuldeiser wordt beschouwd, behoort eveneens tot deze categorie.⁷⁴

Het instellen van een verzegelingsvordering door een schuldeiser vereist niet dat zijn schuldvordering in een uitvoerbare titel is vervat (vgl. met de vordering tot ontzegeling, *infra* nr. 76).⁷⁵ Bovendien kan de schuldeiser de verzegeling vorderen zelfs indien zijn schuldvordering onder voorwaarde bestaat en deze voorwaarde nog niet werd vervuld; hij mag dit recht

echter niet aanwenden om zich tergend en roekeloos in te mengen in andermans erfeniszaken.⁷⁶

36. Ten derde kan de verzegeling worden gevorderd door personen die bij de overledene woonden of in dienst waren van zijn huishouding, indien de echtgenoot, de erfgenamen of een van hen niet aanwezig zijn, d.w.z. indien de plaatsen niet meer bewoond zijn (art. 1148, 3° Ger.W.). In dat geval kan de verzegeling zelfs ambtshalve of op verzoek van de procureur des Konings, van de burgemeester of van een schepen plaatsvinden zonder bewijs van een ernstig belang (art. 1151, 2° Ger.W.; *supra* nr. 25).

De inwonenden of in dienst zijnde personen handelen hierbij in het belang van de niet-tegenwoordige personen of in hun eigen belang, opdat ze niet zouden verdacht worden van verduistering of diefstal.⁷⁷

37. Ten vierde kan de verzegeling worden gevorderd door de testamentuitvoerder (art. 1148, 4° Ger.W.).

Indien er onder de erfgenamen minderjarigen, beschermde personen die krachtens artikel 492/1 BW onbekwaam verklaard zijn om de nalatenschap te aanvaarden of vermoedelijke afwezigen zijn, dan is hij hiertoe zelfs verplicht, tenzij een voogd is aangesteld (art. 1031, eerste lid BW, *supra* nr. 27).⁷⁸ De vrede-rechter beschikt in dat geval niet over enige discretionaire bevoegdheid: hij is verplicht om de verzegeling toe te staan.⁷⁹ De vraag rijst of het behoud van deze verplichting voor de testamentuitvoerder om de verzegeling te vorderen geen vergetelheid is van de wetgever, nu de algemene verzegelingsverplichting uit het oude artikel 819, tweede lid BW werd afgeschaft door de Wet Hervorming Erfrecht 2017 (*supra* nr. 27).

38. Ten vijfde kan de verzegeling worden gevorderd door de Staat, in zijn hoedanigheid van onregelmatige erfopvolger (art. 713 en 769 BW; *supra* nr. 26). In dat geval is de verzegeling, net als bij de verzegeling op grond van artikel 1031, eerste lid BW (*supra* nr. 27), verplicht.⁸⁰

39. Tot slot gebeurt de verzegeling, conform artikel 1151 Ger.W., door de vrederechter ambtshalve of

72. C. ENGELS, *Procesrecht in verband met het notariaat*, Brugge, die Keure, 2010, 6-9; M. STORME m.m.v. C. ENGELS, *Gerechtigd privaatrecht in verband met het notariaat*, Rijksuniversiteit Gent, Faculteit van de Rechten, 1975, 7; M. STORME en L. DE KEYSER, *Notarieel familiaal vermogensprocesrecht*, Leuven, Acco, 2017, 28; T. VAN SINAY, "Commentaar bij art. 1148 Ger.W." in X., *Gerechtigd recht. Artikelsgewijze commentaar met overzicht van rechtspraak en rechtsleer*, Mechelen, Wolters Kluwer, losbl.

73. Vred. Brugge 20 mei 1988, *TVred.* 1991, (304) 306-308; C. ENGELS, *Procesrecht in verband met het notariaat*, Brugge, die Keure, 2010, 6-7. *Contra*: Vred. Sint-Jans-Molenbeek 10 februari 1987, *TVred.* 1988, 297.

74. M. STORME en L. DE KEYSER, *Notarieel familiaal vermogensprocesrecht*, Leuven, Acco, 2017, 30-31; T. VAN SINAY, "Commentaar bij art. 1148 Ger.W." in X., *Gerechtigd recht. Artikelsgewijze commentaar met overzicht van rechtspraak en rechtsleer*, Mechelen, Wolters Kluwer, losbl.; T. VAN SINAY, "Verzegeling – zo ja, waarom niet?" (noot onder Vred. Roeselare 5 oktober 2005), *T.Not.* 2006, (152) 154.

75. Vred. Fexhe-Slins 19 oktober 1990, *TVred.* 1991, (123) 126; M. STORME m.m.v. C. ENGELS, *Gerechtigd privaatrecht in verband met het notariaat*, Rijksuniversiteit Gent, Faculteit van de Rechten, 1975, 8.

76. Gent 9 januari 1917, *Pas.* 1917, II, 103; C. ENGELS, *Procesrecht in verband met het notariaat*, Brugge, die Keure, 2010, 10; M. STORME m.m.v. C. ENGELS, *Gerechtigd privaatrecht in verband met het notariaat*, Rijksuniversiteit Gent, Faculteit van de Rechten, 1975, 8.

77. C. ENGELS, *Procesrecht in verband met het notariaat*, Brugge, die Keure, 2010, 10.

78. T. VAN SINAY, "Commentaar bij art. 1151 Ger.W." in X., *Gerechtigd recht. Artikelsgewijze commentaar met overzicht van rechtspraak en rechtsleer*, Mechelen, Wolters Kluwer, losbl.

79. M. STORME en L. DE KEYSER, *Notarieel familiaal vermogensprocesrecht*, Leuven, Acco, 2017, 11.

80. T. VAN SINAY, "Commentaar bij art. 1151 Ger.W." in X., *Gerechtigd recht. Artikelsgewijze commentaar met overzicht van rechtspraak en rechtsleer*, Mechelen, Wolters Kluwer, losbl.

op verzoek van de procureur des Konings, de burgemeester of een schepen indien:

- er zich onder de belanghebbenden iemand bevindt die onbekwaam is en geen wettelijke tegenwoordiger heeft en de verzegeling niet door een bloedverwant wordt gevorderd (art. 1151, 1° Ger.W.).
- de echtgenoot, de erfgenamen of een van hen vermoedelijk afwezig is of niet tegenwoordig is (art. 1151, 2° Ger.W.). De vrederechter kan in dit geval evenwel beslissen om niet te verzegelen, indien hij de waarde van het ter plaatse aanwezige huisraad schat op minder dan € 1240 (art. 1154 Ger.W., *infra* nrs. 62-67).
- de overledene openbaar bewaarder (bv. notaris, financieel beheerder van een gemeente of OCMW ...⁸¹) was. In dat geval heeft de verzegeling enkel betrekking op de voorwerpen die onder de bewaringsplicht vallen (art. 1151, 3° Ger.W.). De verzegeling is niet langer vereist indien tijdig een opvolger is aangewezen.⁸²

Buiten deze drie hypothesen kan de vrederechter niet ambtshalve (of op verzoek van de procureur des Konings, de burgemeester of een schepen) tot verzegeling overgaan. Er is zodoende geen aanleiding tot ambtshalve verzegeling door de vrederechter indien de erflater een zus heeft die weigert in te staan voor de bewaring van zijn vermogen.⁸³

40. In de rechtspraak en de rechtsleer wordt de kring van personen die beschikken over de hoedanigheid om de verzegeling te vorderen doorgaans ruim geïnterpreteerd. Ook andere personen dan deze opgesomd in artikel 1148 Ger.W. kunnen een verzoekschrift tot verzegeling indienen mits ze een ernstig belang kunnen doen gelden. Te denken valt aan de voorlopig bewindvoerder, de bijzondere legataris of de derde die een nog onbekend testament aanbrengt.⁸⁴

D. Procedurele aspecten

41. In wat volgt, worden enkele procedurele aspecten van de verzegelingsprocedure geanalyseerd. Achtereenvolgens wordt ingegaan op het eenzijdig verzoekschrift tot verzegeling (1), het tijdstip waarop de verzegeling moet worden gevorderd (2), de mogelijkheid voor de vrederechter om ter gelegenheid van de

verzegeling een testament of andere belangrijke documenten op te sporen (3.), het verloop van de zegellegging (4.), de eedaflegging (5), de niet-verzegeling in geval van goederen met een geringe waarde (6.) en de inhoud van het proces-verbaal van verzegeling (7).

1. Verzoekschrift

42. De verzegeling wordt in principe gevraagd bij eenzijdig verzoekschrift. De tegenpartij zal hierdoor niet op de hoogte zijn van het feit dat de verzegeling wordt gevraagd. Hierdoor wordt een verrassingseffect gecreëerd dat onontbeerlijk is voor een efficiënte uitwerking van de verzegelingsmaatregel. Dit is een belangrijk verschil met de boedelbeschrijving, die eveneens een bewarende functie heeft, maar tegensprekelijk gebeurt.⁸⁵

43. Het verzoekschrift tot verzegeling bevat de vermeldingen voorgeschreven door artikel 1026 Ger.W.⁸⁶, de aanwijzing van de omstandigheden die de verzegeling rechtvaardigen (m.n. het ernstig belang), tenzij dit bij wijze van uitzondering niet moet worden aangetoond (*supra* nrs. 24-27) en de goederen waarvan men de verzegeling vordert. In afwijking van artikel 1026, 5° Ger.W. kan het verzoekschrift niet enkel ondertekend worden door de advocaat van de verzoeker, maar ook door de verzoeker zelf, door zijn door de rechter erkende gemachtigde of door zijn notaris (art. 1149, derde lid Ger.W.). Zaakwaarnemers kunnen niet als gemachtigde worden beschouwd (art. 1149, vierde lid Ger.W.).

44. Het verzoekschrift tot verzegeling wordt in beginsel neergelegd ter griffie. Een neerlegging per fax volstaat niet, wegens gebrek aan originele handtekening.⁸⁷ Indien er sprake is van hoogdringendheid kan het verzoek tot verzegeling buiten de openingsuren van de griffie ook mondeling worden gedaan bij de vrederechter thuis (“*référé d’hôtel*”).

45. De bevoegde vrederechter is deze van het kanton waar de te verzegelen voorwerpen zich bevinden (art. 1152, tweede lid Ger.W.). Bevinden de te verzegelen voorwerpen zich in diverse kantons, dan zijn meerderde vrederechters bevoegd, wat de efficiëntie van de verzegelingsmaatregel niet ten goede komt (bv. omdat het verrassingseffect verdwijnt indien de

81. T. VAN SINAY, “Commentaar bij art. 1151 Ger.W.” in X., *Gerechtigd recht. Artikelsgewijze commentaar met overzicht van rechtspraak en rechtsleer*, Mechelen, Wolters Kluwer, losbl.

82. T. VAN SINAY, “Commentaar bij art. 1151 Ger.W.” X., *Gerechtigd recht. Artikelsgewijze commentaar met overzicht van rechtspraak en rechtsleer*, Mechelen, Wolters Kluwer, losbl.

83. Vred. Fontaine-l'Évêque 22 september 2011, *T.Vred.* 2013, 222.

84. Rb. Brussel 27 januari 1987, *T.Vred.* 1987, 104 (m.b.t. voorlopig bewindvoerder); C. ENGELS, *Procesrecht in verband met het notariaat*, Brugge, die Keure, 2010, 5; T. VAN SINAY, “Commentaar bij art. 1148 Ger.W.” in X., *Gerechtigd recht. Artikelsgewijze commentaar met overzicht van rechtspraak en rechtsleer*, Mechelen, Wolters Kluwer, losbl.; T. VAN SINAY, “Verzegeling – zo ja, waarom niet?” (noot onder Vred. Roeselare 5 oktober 2005), *T.Not.* 2006, (152) 154; T. VAN SINAY, “Over enkele toepassingsvoorwaarden van de verzegeling” (noot onder Vred. Oudenaarde-Kruishoutem 25 maart 2005), *T.Vred.* 2009, (31) 40.

85. Vred. Antwerpen 15 juli 2011, *T.Vred.* 2013, (226) 228; M. STORME en L. DE KEYSER, *Notarieel familiaal vermogensprocesrecht*, Leuven, Acco, 2017, 9 en 33; T. VAN SINAY, “Over enkele toepassingsvoorwaarden van de verzegeling” (noot onder Vred. Oudenaarde-Kruishoutem 25 maart 2005), *T.Vred.* 2009, (31) 34; T. VAN SINAY, “Verzegeling – zo ja, waarom niet?” (noot onder Vred. Roeselare 5 oktober 2005), *T.Not.* 2006, (152) 152.

86. Het verzoekschrift vermeldt, op straffe van nietigheid: 1° de dag, de maand en het jaar; 2° de naam, de voornaam en de woonplaats van de verzoeker en in voorkomend geval zijn rijksregister- of ondernemingsnummer en de naam, de voornaam, de woonplaats en de hoedanigheid van zijn wettelijke vertegenwoordigers; 3° het voorwerp en in het kort de gronden van de vordering; 4° de aanwijzing van de rechter die ervan kennis moet nemen en 5° de handtekening van de advocaat van de partij, tenzij de wet anders bepaalt.

87. Vred. Westerlo 14 november 2011, *T.Vred.* 2016, (15) 15.

vrede-rechters niet op hetzelfde ogenblik tot verzegeling overgaan).⁸⁸ Bij verhindering van de vrede-rechter, kan een plaatsvervanger worden aangewezen.⁸⁹

46. De wet voorziet geen termijn om het verzoekschrift tot verzegeling neer te leggen. Wel kan het verstrijken van een lange termijn tussen de feiten die aanleiding geven tot de verzegeling en de eigenlijke verzegelingsvordering een tegenindicatie zijn bij het bewijs van het ernstig belang (*supra* nr. 16).

47. De beschikking waarbij de vrede-rechter de verzegeling toestaat is uitvoerbaar bij voorraad (art. 1029, tweede lid Ger.W.). Zij is vatbaar voor hoger beroep bij de familierechtbank⁹⁰ (art. 1031 Ger.W., art. 577, tweede lid *juncto* 597 Ger.W.) of voor derdenverzet⁹¹ bij de vrede-rechter die de verzegeling heeft bevolen (art. 1033 *juncto* art. 1122 Ger.W.).⁹²

2. Tijdstip

48. Gezien haar finaliteit moet de verzegeling op korte termijn gebeuren. Artikel 1155 Ger.W. bepaalt dat de verzegeling binnen de vierentwintig uur na de vordering plaatsvindt. Deze termijn is niet voorgeschreven op straffe van nietigheid.⁹³ De vierentwintig uur beginnen te lopen de dag nadat de eis tot verzegeling is ingesteld. Verstrikt de termijn op een zaterdag, zondag of wettelijke feestdag, dan wordt hij in principe verlengd naar de eerstvolgende werkdag.⁹⁴ In geval van dringende noodzakelijkheid kan de verzegeling echter plaatsvinden op een zaterdag, een zondag of een wettelijke feestdag (art. 1155 Ger.W.). Deze urgentie behoeft volgens VAN SINAY geen motivering.⁹⁵

49. De verzegeling kan niet meer plaatsvinden wanneer de boedelbeschrijving werd afgesloten, tenzij de vrede-rechter de verzegeling specifiek beveelt bij betwisting van de boedelbeschrijving (art. 1156 Ger.W.). Als de verzegeling toch wordt gevorderd tijdens de boedelbeschrijving, dan kunnen enkel de nog niet-geïventariseerde voorwerpen worden verzegeld (art. 1157 Ger.W.). Dit vloeit voort uit de bewarende functie van de boedelbeschrijving: goederen die werden geïventariseerd in de boedelbeschrijving kunnen niet meer

worden weggemaakt en het is dan ook niet meer nodig dat zij het voorwerp uitmaken van een verzegeling.⁹⁶ De familierechtbank van Namen stond echter, ondanks een reeds door de notaris opgestelde boedelbeschrijving, toch nog de verzegeling toe. De omstandigheden waarin de boedelbeschrijving was opgesteld – de vrede-rechter weigerde de notaris toegang tot onder meer de volledige bovenverdieping – maakten het onmogelijk te bepalen welke goederen al daadwerkelijk in de inventaris werden opgenomen en welke niet.⁹⁷

3. Opsporing van een testament of andere documenten

50. Vaak is het hoofddoel van de verzegeling het terugvinden van een testament of andere belangrijke documenten. Dan wordt daarnaar gezocht vooraleer de zegels worden gelegd. De belanghebbende partijen (zoals de langstlevende echtgenoot, wettelijke erfgenamen, verwanten of vermoedelijke erfgenamen) dienen dan vóór de verzegeling aan de vrede-rechter te vragen om een testament of een ander door hen aangeduid stuk op te sporen (art. 1160 Ger.W.). Een dergelijk verzoek kan niet enkel worden geformuleerd in het verzoekschrift tot verzegeling, maar kan ook ter plaatse voor aanvang van de verzegeling mondeling worden gedaan.⁹⁸ De vrede-rechter kan niet ambtshalve naar een testament zoeken.⁹⁹

51. De bevoegdheid van de vrede-rechter om een testament of enig ander stuk op te sporen is begrensd. Het komt de vrede-rechter toe de opzoeken te doen die hij gepast acht, zonder dat zijn zoektocht mag ont-aarden in een huiszoeking.¹⁰⁰

De artikelen 1161 en 1162 Ger.W. beschrijven wat er dient te gebeuren wanneer de vrede-rechter ter plaatse een testament of enig ander relevant stuk aantreft.

Wanneer een verzegelde omslag of een verzegeld pakket wordt gevonden dat betrekking schijnt te hebben op de nalatenschap of de onverdeeldheid, dan opent de vrede-rechter dit na de uitwendige toestand, het zegel en de superscriptie (dus wat er op het pakket of de zegel staat geschreven of wordt vermeld) ervan te hebben vastgesteld. De vrede-rechter en de partijen

88. F. BALOT, "Réflexions vagabondes en matière de scellés", *T.Vred.* 2013, (154) 155; T. VAN SINAY, "Commentaar bij art. 1149 Ger.W." in X., *Gerechtigd recht. Artikelsgewijze commentaar met overzicht van rechtspraak en rechtsleer*, Mechelen, Wolters Kluwer, losbl.

89. T. VAN SINAY, "Commentaar bij art. 1149 Ger.W." in X., *Gerechtigd recht. Artikelsgewijze commentaar met overzicht van rechtspraak en rechtsleer*, Mechelen, Wolters Kluwer, losbl.

90. Zie bv.: Famrb. Namen, afd. Namen, 22 november 2017, *JT* 2018, (697) 697.

91. Zie bv.: Vred. Brugge 20 mei 1988, *T.Vred.* 1991, (304) 305.

92. Zie hierover ook: G. CLOSSET-MARCHAL, "L'apposition des scellés: nature de la mesure et aspects controversés de son exécution" in G. BENOIT, F. LIEVENS en L. LOUSBERG (eds.), *Bevoegdheden van de vrede-rechters en politierechters 1892-1992*, Brugge, die Keure, 1992, (225) 240; P. MOREAU, "Le curateur aux meubles et les scellés", *T.Vred.* 1998, (481) 484; M. STORME en L. DE KEYSER, *Notarieel familiaal vermogensprocesrecht*, Leuven, Acco, 2017, 34-36; T. VAN SINAY, "Commentaar bij art. 1149 Ger.W." in X., *Gerechtigd recht. Artikelsgewijze commentaar met overzicht van rechtspraak en rechtsleer*, Mechelen, Wolters Kluwer, losbl.

93. P. MOREAU, "Le curateur aux meubles et les scellés", *T.Vred.* 1998, (481) 484.

94. M. STORME en L. DE KEYSER, *Notarieel familiaal vermogensprocesrecht*, Leuven, Acco, 2017, 39.

95. T. VAN SINAY, "Commentaar bij art. 1155-1157 Ger.W." in X., *Gerechtigd recht. Artikelsgewijze commentaar met overzicht van rechtspraak en rechtsleer*, Mechelen, Wolters Kluwer, losbl.

96. M. STORME en L. DE KEYSER, *Notarieel familiaal vermogensprocesrecht*, Leuven, Acco, 2017, 34; T. VAN SINAY, "Commentaar bij art. 1155-1157 Ger.W." in X., *Gerechtigd recht. Artikelsgewijze commentaar met overzicht van rechtspraak en rechtsleer*, Mechelen, Wolters Kluwer, losbl.

97. Famrb. Namen, afd. Namen, 22 november 2017, *JT* 2018, (697) 698.

98. C. ENGELS, *Procesrecht in verband met het notariaat*, Brugge, die Keure, 2010, 20.

99. T. VAN SINAY, "De procedure van verzegeling en de verplichtingen aan derden opgelegd door het wetboek van successierechten" (noot onder Vred. Berchem 12 maart 1997), *NFM* 1998, (132) 134; T. VAN SINAY, "Commentaar bij art. 1160 Ger.W." in X., *Gerechtigd recht. Artikelsgewijze commentaar met overzicht van rechtspraak en rechtsleer*, Mechelen, Wolters Kluwer, losbl.

100. T. VAN SINAY, "De procedure van verzegeling en de verplichtingen aan derden opgelegd door het wetboek van successierechten" (noot onder Vred. Berchem 12 maart 1997), *NFM* 1998, (132) 134; T. VAN SINAY, "Commentaar bij art. 1160 Ger.W." in X., *Gerechtigd recht. Artikelsgewijze commentaar met overzicht van rechtspraak en rechtsleer*, Mechelen, Wolters Kluwer, losbl.

paraferen dan samen het stuk en de omslag (art. 1161, eerste lid Ger.W.).

Schijnt de omslag of het pakket een testament te bevatten, dan opent de vrederechter het niet en geeft hij het in bewaring bij een notaris die hij aanwijst (art. 1161, tweede lid Ger.W.). De vrederechter kan vrij kiezen welke notaris hij aanwijst, weliswaar rekening houdende met de intenties van de erflater-testator en met de belangen van de erfgechtigden.¹⁰¹

Indien het stuk aan een derde blijkt toe te behoren, dan stelt de vrederechter eveneens de uitwendige toestand, het zegel en de superscriptie ervan vast, waarna hij samen met de partijen de omslag parafeert en de overhandiging van het stuk beveelt aan degene aan wie het toebehoort (art. 1161, derde lid Ger.W.).

Als een testament open wordt gevonden, d.w.z. niet in een omslag of op andere wijze afgesloten, dan stelt de vrederechter er de toestand van vast en handelt hij op de manier zoals voorgeschreven in artikel 1161, tweede lid Ger.W.; het testament wordt dan in bewaring gegeven bij een door de vrederechter aangewezen notaris.

4. Zegellegging

52. Alle betrokken partijen mogen aanwezig zijn bij de verzegeling, maar ze worden daartoe niet opgeroepen (art. 1152, vierde lid Ger.W.). Zij mogen zich bij volmacht laten vertegenwoordigen.¹⁰²

53. Het is de partijen toegelaten de plaatsen en voorwerpen, op eigen kosten, te fotograferen (art. 1153, tweede lid Ger.W.).

54. Indien de vrederechter er niet in slaagt zich toegang tot de te verzegelen plaatsen te verschaffen, omdat de deuren gesloten zijn of de toegang geweigerd wordt, dan kan hij bijstand inroepen van de burgemeester of van de politiecommissaris om vervolgens in hun aanwezigheid de deuren te laten openen door een slotenmaker (art. 1163, eerste lid Ger.W.). Zo nodig kan de vrederechter ook bewaarders aanstellen, binnens- of buitenshuis (art. 1163, tweede lid Ger.W.).

55. Doen er zich juridische moeilijkheden voor, dan beslist de vrederechter hierover bij beschikking. Zijn beschikking is uitvoerbaar bij voorraad en laat de zaak ten gronde onverlet (art. 1163, derde lid Ger.W.).

56. Na afloop van de verzegeling worden de sleutels overhandigd aan de griffier, die ze bewaart tot aan de ontzegeling. In de tussentijd kan de vrederechter, telkens hij dit nuttig acht, nagaan of de zegels nog aanwezig zijn en in welke staat ze zich bevinden (art. 1159 Ger.W.). De partijen kunnen daarentegen niet om een dergelijke zegelcontrole verzoeken.¹⁰³

5. Eedaflegging

57. Bij de verzegeling wordt de eed afgenomen van de personen die de plaatsen bewonen, “dat zij niets verduisterd hebben middellijk of onmiddellijk en dat zij van zodanige verduistering geen kennis dragen” (art. 1158, 8° Ger.W.). Van deze eed wordt melding gemaakt in het proces-verbaal van verzegeling (*infra* nr. 68). De overige aanwezigen die de plaatsen niet bewonen, dienen geen eed af te leggen.¹⁰⁴

58. Meinede afgelegd naar aanleiding van de verzegeling is strafbaar op grond van artikel 226, tweede lid Sw. Meinede kan worden gedefinieerd als het afleggen van een valse eed in burgerlijke zaken.¹⁰⁵ Het bewust weigeren te antwoorden op bepaalde vragen, terwijl men het antwoord kent, staat gelijk met het afleggen van een valse verklaring.¹⁰⁶

59. In het arrest van 26 juni 1990 benadrukte het Hof van Cassatie dat meinede strafbaar is zodra valse of onvolledige verklaringen worden afgelegd gedurende de verschillende handelingen die de verzegeling uitmaken, zelfs indien er materieel geen zegels werden aangebracht. Artikel 226 Sw., dat meinede strafbaar stelt, moet derhalve ruim worden geïnterpreteerd.¹⁰⁷ In voorliggend geval had de vrederechter geen zegels gelegd en een proces-verbaal van niet-bevinding opgesteld (art. 1164 Ger.W., *infra* nr. 69), omdat de deelgenoten onder eed hadden verklaard dat alle goederen hun persoonlijk toebehoorden. Deze verklaring bleek achteraf niet te stroken met de waarheid, waardoor er sprake was van een valse eed. In het verbroken arrest oordeelde het Gentse hof van beroep eerder dat de betrokkenen evenwel niet konden worden gesanctioneerd wegens meinede op grond van artikel 226, eerste lid Sw. omdat de strafwet van strikte interpretatie is en voormeld artikel meinede enkel strafbaar stelt in geval van effectieve verzegeling. Het Hof van Cassatie verbrak daarop het arrest van het hof van beroep te Gent, omdat het begrip verzegeling ten onrechte beperkt werd tot het loutere feit van het materieel aanbrengen van de zegels.¹⁰⁸

101. T. VAN SINAY, “Commentaar bij art. 1161-1162 Ger.W.” in X., *Gerechtigd recht. Artikelsgewijze commentaar met overzicht van rechtspraak en rechtsleer*, Mechelen, Wolters Kluwer, losbl.

102. T. VAN SINAY, “Commentaar bij art. 1152 Ger.W.” in X., *Gerechtigd recht. Artikelsgewijze commentaar met overzicht van rechtspraak en rechtsleer*, Mechelen, Wolters Kluwer, losbl.

103. T. VAN SINAY, “Commentaar bij art. 1159 Ger.W.” in X., *Gerechtigd recht. Artikelsgewijze commentaar met overzicht van rechtspraak en rechtsleer*, Mechelen, Wolters Kluwer, losbl.

104. Voor een toepassingsgeval, zie: Corr. Kortrijk 3 oktober 1984, *RW* 1984-85, (2965) 2966, noot R. VERSTRAETEN.

105. M. STORME en L. DE KEYSER, *Notarieel familiaal vermogensprocesrecht*, Leuven, Acco, 2017, 46.

106. Corr. Kortrijk 3 oktober 1984, *RW* 1984-85, (2965) 2967, noot R. VERSTRAETEN.

107. M. STORME en L. DE KEYSER, *Notarieel familiaal vermogensprocesrecht*, Leuven, Acco, 2014, 44.

108. Cass. 26 juni 1990, *Arr.Cass.* 1989-90, 1387. Zie ook: Cass. 22 december 1987, *Arr.Cass.* 1987-88, 528; Gent 11 januari 1996, *RW* 1998-99, (1112) 1113, noot S. VAN OVERBEKE; S. VAN OVERBEKE, “Meinede bij verzegeling” (noot onder Gent 11 januari 1996), *RW* 1998-99, (1114) 1115; S. VAN OVERBEKE, “Meinede bij verzegeling of boedelbeschrijving” in *Comm. Straf.*, 2018, afl. 87, 68-69; T. VAN SINAY, “Commentaar bij art. 1158 Ger.W.” in X., *Gerechtigd recht. Artikelsgewijze commentaar met overzicht van rechtspraak en rechtsleer*, Mechelen, Wolters Kluwer, losbl.

60. Meined vereist enkel algemeen opzet.¹⁰⁹ Het volstaat met andere woorden dat de valse eed met kennis van zaken wordt afgelegd.

61. De eed afgelegd ter gelegenheid van de verzegeling en die afgelegd ter gelegenheid van de boedelbeschrijving (art. 1183, 11° Ger.W.) hebben, ondanks hun analoge bewoordingen, niet geheel dezelfde draagwijdte. Dit valt te verklaren door de verschillende finaliteit van beide maatregelen. Anders dan boedelbeschrijving, die tot doel heeft een volledige en getrouwe weergave van de gehele boedel te geven, strekt de verzegeling er enkel toe op betrouwbare wijze te voorkomen dat goederen die behoren tot de boedel worden verduisterd. De door de partijen bij de verzegeling afgelegde eed – “dat zij niets verduisterd hebben, middellijk of onmiddellijk, en dat zij van zodanige verduistering geen kennis dragen” (art. 1158, 8° Ger.W.) – moet dan ook in strikte zin worden geïnterpreteerd en betekent dat de persoon die de eed heeft afgelegd noch eigenhandig noch via tussenkomst van iemand anders goederen heeft weggemaakt of verborgen heeft.¹¹⁰ Foutieve verklaringen over goederen die zich niet in de te verzegelen plaats bevinden, zullen, in tegenstelling tot de eedaflegging bij de boedelbeschrijving, dan ook niet tot meined kunnen leiden. De bewering evenwel dat alle goederen zich in een welbepaalde kamer bevinden terwijl dit niet het geval blijkt te zijn, kan wel tot meined leiden, aangezien hierdoor de betrouwbaarheid van de verzegeling in het gedrang komt.¹¹¹

6. Goederen met geringe waarde

62. Zoals eerder uiteengezet moet de vrederechter ambtshalve of op verzoek van de procureur des Konings, de burgemeester of een schepen tot verzegeling overgaan indien de echtgenoot, de erfgenaam of een van hen afwezig is of niet tegenwoordig is op het ogenblik van het openvallen van de nalatenschap (art. 1151, 2° Ger.W., *supra* nrs. 36 en 39). De vrederechter kan hier evenwel van afzien wanneer hij vaststelt dat de waarde van het ter plaatse gevonden huisraad naar zijn schatting niet meer bedraagt dan € 1240 (art. 1154 Ger.W.). Zo wordt vermeden dat

nalatenschappen met een geringe omvang (langdurig) geblokkeerd worden.

Volgens een deel van de rechtsleer¹¹² is de toepassing van artikel 1154 Ger.W. niet beperkt tot de situatie waarin de vrederechter ambtshalve of op verzoek van de procureur des Konings, de burgemeester of een schepen tot verzegeling overgaat wegens afwezigheid of niet-tegenwoordigheid van de echtgenoot en/of de erfgenamen van de overledene (art. 1152, 2° Ger.W.). Ook indien de verzegeling gebeurt op verzoek van de in artikel 1148 Ger.W. vermelde personen (*supra* nrs. 33-40) zou de vrederechter kunnen beslissen om niet te verzegelen na vaststelling dat de waarde van het huisraad minder dan € 1240 bedraagt. Deze zienswijze moet evenwel worden afgewezen. De wetgever heeft het toepassingsgebied van artikel 1154 Ger.W. expliciet beperkt tot de gevallen vermeld in artikel 1151, 2° Ger.W. en bovendien zijn de uitzonderingen op het verzegelingsprincipe strikt te interpreteren.¹¹³

63. Volgens een meerderheidsstrekking binnen de rechtsleer dient de vrederechter bij de beoordeling van het plafondbedrag van € 1240 uitsluitend rekening te houden met de waarde van het ter plaatse gevonden huisraad, en dus niet van de aldaar aangetroffen gelden en roerende waarden.¹¹⁴ De rechtbank van eerste aanleg te Antwerpen verdedigt daarentegen dat de vrederechter ook de waarde van de gelden, roerende waarden en de bewijzen van het bestaan van onlichamelijke goederen die hij aantreft in rekening moet brengen.¹¹⁵ Ook het vrederegerecht van Charleroi lijkt van oordeel dat er rekening moet worden gehouden met de waarde van alle lichamelijke en onlichamelijke goederen (“*tous les meubles, corporels ou non*”).¹¹⁶

64. Beslist de vrederechter dat het huisraad een te geringe waarde heeft om te worden verzegeld, dan stelt hij een summier beschrijving op van het huisraad, het geld en de roerende waarden die ter plaatse gevonden worden. Vervolgens wijst hij onderaan zijn proces-verbaal een curator over het huisraad aan (art. 1154, tweede lid Ger.W.). De beslissing om een curator over het huisraad aan te stellen berust

109. Cass. 7 januari 1986, *Pas.* 1986, I, (556) 557-558; Cass. 4 september 1990, *Arr. Cass.* 1990-91, 9; Cass. 22 oktober 2003, *RW* 2005-06, (345) 346; Cass. 5 december 2006, *Arr. Cass.* 2006, 2491; S. VAN OVERBEKE, “Meined bij verzegeling of boedelbeschrijving” in *Comm. Straf.*, 2018, afl. 87, 104.

110. S. VAN OVERBEKE, “Meined bij verzegeling of boedelbeschrijving” in *Comm. Straf.*, 2018, afl. 87, 88-89.

111. S. VAN OVERBEKE, “Meined bij verzegeling of boedelbeschrijving” in *Comm. Straf.*, 2018, afl. 87, 89-90.

112. H. JESPERS, “De curator aangesteld door de vrederechter bij toepassing van artikel 1154 Gerechtelijk Wetboek” in G. BENOIT, F. LIEVENS en L. LOUSBERG (eds.), *Bevoegdheden van de vrederechters en politierechters 1892-1992*, Brugge, die Keure, 1992, (243) 245 en 246-247; V. SAGAERT, “Actuele ontwikkelingen inzake notarieel procesrecht: verzegeling, boedelbeschrijving, vereffening en verdeling” in L. WEYTS en C. CASTELEIN (eds.), *Notariële nieuwigheden 2004-2005*, Leuven, Universitaire Pers Leuven, 2005, (103) 110; M. STORME en L. DE KEYSER, *Notarieel familiaal vermogensprocesrecht*, Leuven, Acco, 2017, 25.

113. Rb. Brussel 12 oktober 1999, *JT* 1999, (250) 250; Vred. Fontaine-l'Évêque 23 augustus 2004, *T.Vred.* 2005, (262) 262, noot J. VAN DROOGHENBROECK; T. VAN SINAY, “Commentaar bij art. 1154 Ger.W.” in X., *Gerechtelijk recht.*

Artikelsgewijze commentaar met overzicht van rechtspraak en rechtsleer, Mechelen, Wolters Kluwer, losbl.

114. Gent 11 januari 1996, *RW* 1998-99, (1112) 1112-113, noot S. VAN OVERBEKE; C. DECLERCK en S. VANGOETSENHOVEN, “Verzegeling, boedelbeschrijving en gerechtelijke vereffening-verdeling. Capita selecta” in A.-L. VERBEKE, C. DECLERCK en J. DU MONGH (eds.), *Themis 78 – Familiaal vermogensrecht*, Brugge, die Keure, 2012, (55) 60; H. JESPERS, “De curator aangesteld door de vrederechter bij toepassing van artikel 1154 Gerechtelijk Wetboek” in G. BENOIT, F. LIEVENS en L. LOUSBERG (eds.), *Bevoegdheden van de vrederechters en politierechters 1892-1992*, Brugge, die Keure, 1992, (243) 245; V. SAGAERT, “Actuele ontwikkelingen inzake notarieel procesrecht: verzegeling, boedelbeschrijving, vereffening en verdeling” in L. WEYTS en C. CASTELEIN (eds.), *Notariële nieuwigheden 2004-2005*, Leuven, Universitaire Pers Leuven, 2005, (103) 109; M. STORME en L. DE KEYSER, *Notarieel familiaal vermogensprocesrecht*, Leuven, Acco, 2017, 24-25; S. VAN OVERBEKE, “Meined bij verzegeling” (noot onder Gent 11 januari 1996), *RW* 1998-99, (1114) 1115.

115. Rb. Antwerpen 20 maart 2007, *P&B* 2010, (78) 80.

116. Vred. Charleroi 14 mei 2002, *T.Vred.* 2002, (472) 473.

uitsluitend bij de vrederechter; de partijen kunnen niet zelf om de aanstelling van een curator over het huisraad verzoeken.¹¹⁷

65. Deze curator over het huisraad heeft min of meer dezelfde bevoegdheden en verplichtingen als een curator over een onbeheerde nalatenschap (art. 813 BW), al zijn er ook enkele verschilpunten. Vooreerst zijn de bevoegdheden van de curator over het huisraad beperkt tot het geld, het huisraad en de roerende waarden die door de vrederechter werden gevonden in de verblijfplaats van de overledene (art. 1154, derde lid Ger.W.). Ten tweede is de curator over het huisraad niet gehouden tot het opmaken van een boedelbeschrijving. Ten derde kan hij de hem toevertrouwde actiefbestanddelen geheel of gedeeltelijk te gelde maken, hetzij via een openbare verkoop, hetzij via een verkoop uit de hand. Deze verkoop vindt plaats na een termijn van veertig dagen te rekenen vanaf de aanstelling van de curator over het huisraad. De vrederechter kan deze termijn inkorten (art. 1154, vierde lid Ger.W.). De curator over het huisraad staat derhalve aan het hoofd van een partieel vereffeningsbewind.¹¹⁸

66. Over de omvang van de opdracht van de curator over het huisraad bestaan twee opvattingen.¹¹⁹ Zo rijst de vraag of gelden die op een bankrekening staan en waarvan in de woning als enig spoor rekeninguittreksels worden gevonden onder zijn bevoegdheid vallen. Kan de curator met andere woorden op basis van deze uittreksels vorderen dat de betrokken sommen hem worden overgemaakt?

Volgens een eerste strekking¹²⁰, die een letterlijke interpretatie van artikel 1154, derde lid Ger.W. toepast, strekken de bevoegdheden van de curator over het huisraad zich enkel uit over het geld, het huisraad en de roerende goederen die door de vrederechter in het huis zijn gevonden. Het feit dat er in de woning van

de overledene rekeninguittreksels worden gevonden, betekent niet dat de gelden waarop deze uittreksels betrekking hebben tot zijn bevoegdheid behoren. Het gevonden rekeninguittreksel vormt slechts een bewijs van de schuldvordering van de overledene, maar is niet de schuldvordering zelf. De schuldvordering blijft een haalschuld die enkel kan gelokaliseerd worden bij de schuldenaar, te weten de bank. Er kan bijgevolg niet worden beweerd dat deze schuldvordering werd gevonden in de verblijfplaats van de overledene.¹²¹

Een tweede strekking pleit daarentegen terecht voor een ruime invulling van de bevoegdheden van de curator over het huisraad.¹²² Onder meer het vrederecht van Charleroi oordeelde dat de curator de fondsen die bankinstellingen in hun bezit hebben voor rekening van de overledene (in casu een huurwaarborg) moet kunnen laten vrijmaken, teneinde de schulden van de overledene te vereffenen.¹²³ Dit soepele standpunt is ingegeven door praktische motieven: er wordt verhinderd dat de erfgenamen kosten moeten maken voor de aanstelling van een curator over de onbeheerde nalatenschap om het rekeningsaldo te laten deblokkeren.¹²⁴

In een arrest van 2011 sloot het Hof van Cassatie zich aan bij de tweede (ruime) zienswijze inzake de bevoegdheden van de curator over het huisraad. Volgens het Hof van Cassatie maken niet enkel de gelden en roerende waarden die ter plaatse worden aangehouden, maar ook de spaarboekjes en bankrekeningen van geringe waarde waarvan in de verblijfplaats een aanwijzing wordt gevonden, deel uit van het partieel vereffeningsbewind van de curator.¹²⁵ Het Hof liet evenwel na zich uit te spreken over de reikwijdte van het begrip “geringe waarde” van de spaarboekjes en bankrekeningen. De Brusselse rechtbank van eerste aanleg achtte bijvoorbeeld een rekeningsaldo van ongeveer € 17.000 te omvangrijk om nog onder

117. Vred. Sint-Pieters-Woluwe 13 augustus 2013, *T.Vred.* 2015, 97; Vred. Fontaine-l'Évêque 26 november 2015, *T.Vred.* 2016, 259; Vred. Charleroi 29 juni 2018, *T.Vred.* 2019, (216) 217-218.
118. H. JESPERS, “De curator aangesteld door de vrederechter bij toepassing van artikel 1154 Gerechtelijk Wetboek” in G. BENOIT, F. LIEVENS en L. LOUSBERG (eds.), *Bevoegdheden van de vrederechters en politierechters 1892-1992*, Brugge, die Keure, 1992, (243) 247; P. MOREAU, “Le curateur aux meubles et les scellés”, *T.Vred.* 1998, (481) 485; V. SAGAERT, “Actuele ontwikkelingen inzake notarieel procesrecht: verzegeling, boedelbeschrijving, vereffening en verdeling” in L. WEYTS en C. CASTELEIN (eds.), *Notariële nieuwigheden 2004-2005*, Leuven, Universitaire Pers Leuven, 2005, (103) 110; M. STORME en L. DE KEYSER, *Notarieel familiaal vermogensprocesrecht*, Leuven, Acco, 2017, 27; T. VAN SINAY, “Commentaar bij art. 1154 Ger.W.” in X., *Gerechtelijk recht. Artikelsgewijze commentaar met overzicht van rechtspraak en rechtsleer*, Mechelen, Wolters Kluwer, losbl.
119. Voor een bespreking van de twee strekkingen: C. ENGELS, *Procesrecht in verband met het notariaat*, Brugge, die Keure, 2010, 15-17; P. MOREAU, “Le curateur aux meubles et les scellés”, *T.Vred.* 1998, (481) 485-487; V. SAGAERT, “Actuele ontwikkelingen inzake notarieel procesrecht: verzegeling, boedelbeschrijving, vereffening en verdeling” in L. WEYTS en C. CASTELEIN (eds.), *Notariële nieuwigheden 2004-2005*, Leuven, Universitaire Pers Leuven, 2005, (103) 110-111; S. VOET, “De curator aangesteld bij toepassing van art. 1154 Ger.W.” (noot onder Arrondrb. Antwerpen 13 februari 2007), *RDJP* 2008, 155-157.

120. Rb. Brussel 12 oktober 1999, *JT* 1999, (250) 251; Vred. Fontaine-l'Évêque 23 augustus 2004, *T.Vred.* 2005, (262) 263-264, noot J. VAN DROOGENBROECK; C. ENGELS, “De curator over het huisraad” (noot onder Cass. 7 oktober 2011), *T.Vred.* 2011, 511-514; C. ENGELS, *Procesrecht in verband met het notariaat*, Brugge, die Keure, 2010, 15; J. VAN DROOGENBROECK, “Les curateurs aux meubles et les avoirs bancaires de la succession” (noot onder Vred. Fontaine-l'Évêque 23 augustus 2004), *T.Vred.* 2005, (264) 264-265.
121. Rb. Brussel 12 oktober 1999, *JT* 1999, 250.
122. Brussel 10 januari 2012, *JLMB* 2013, (380) 381, noot H. CASTANAS; Rb. Luik 7 november 1988, *T.Vred.* 1991, (60) 61-62; Rb. Antwerpen 20 maart 2007, *P&B* 2010, (78) 79-80; Vred. Anderlecht 23 mei 1996, *T.Vred.* 1998, (493) 494; Vred. Vorst 24 maart 1998, *T.Vred.* 1998, 508; Vred. Charleroi 14 mei 2002, *T.Vred.* 2002, 472; Vred. Grimbergen 21 december 2010, *T.Vred.* 2013, 168; H. CASTANAS, “Si l'on mettait un peu d'ordre dans les meubles” (noot onder Brussel 10 januari 2012), *JLMB* 2013, 381-385; P. MOREAU, “Le curateur aux meubles et les scellés”, *T.Vred.* 1998, (481) 485-487.
123. Vred. Charleroi 14 mei 2002, *T.Vred.* 2002, 472, inhoudelijk bekriftiseerd door S. VOET, “De curator aangesteld bij toepassing van art. 1154 Ger.W.” (noot onder Arrondrb. Antwerpen 13 februari 2007), *RDJP* 2008, (155) 156-157 en S. VOET, “Verzegeling. Kroniek 2000-2006”, *NJW* 2006, (831) 835.
124. V. SAGAERT, “Actuele ontwikkelingen inzake notarieel procesrecht: verzegeling, boedelbeschrijving, vereffening en verdeling” in L. WEYTS en C. CASTELEIN (eds.), *Notariële nieuwigheden 2004-2005*, Leuven, Universitaire Pers Leuven, 2005, (103) 110-111.
125. Cass. 7 oktober 2011, *T.Vred.* 2011, 511, noot C. ENGELS.

de bevoegdheden van de curator over het huisraad te ressorteren.¹²⁶ Het vredegerrecht van Luik oordeelde daarentegen dat de curator over het huisraad bevoegd is voor rekeningen met een saldo tot maximaal € 25.000.¹²⁷ Een wettelijke precisering zou dit euvel kunnen verhelpen.

67. De bevoegdheden van de curator over het huisraad nemen een einde zodra een erfgenaam, een algemeen legataris of een legataris ten algemene titel zich bekendmaakt (art. 1154, vijfde lid Ger.W.). Prestaties die de curator nog levert nadat de erfgenaam of legataris zich heeft bekendgemaakt, zijn dan ook slechts vergoedbaar indien hij kan bewijzen dat hij hierover met de erfgenaam een overeenkomst had gesloten.¹²⁸

7. Proces-verbaal van verzegeling

68. Het proces-verbaal van verzegeling wordt opgesteld door de vrederechter, met hulp van zijn griffier. Overeenkomstig artikel 1158 Ger.W. bevat het de volgende vermeldingen:

- de dag en het uur waarop de verzegeling plaatsvindt;
- de beweegredenen van de verzegeling, m.a.w. het ernstig belang dat de verzegeling rechtvaardigt (*supra* nrs. 13-18 en 21), en in voorkomend geval de verklaring dat de rechter handelt, hetzij ambtshalve, hetzij op verzoek van de procureur des Konings, de burgemeester of een schepen bij toepassing van artikel 1151 Ger.W. (*supra* nrs. 25 en 39);
- de naam, de voornaam en de woonplaats van de verzoeker en zo nodig zijn woonplaatskeuze in de gemeente waar de verzegeling plaatsvindt, indien hij daar niet verblijft. Het beroep van de verzoeker dient sinds 10 januari 2019 niet langer vermeld te worden¹²⁹;
- de beschikking waarbij de verzegeling wordt toegestaan;
- de verschijning en de beweringen van de partijen;
- de opgave van de plaatsen, kantoren, koffers, kasten en voorwerpen waarop het zegel gelegd is;
- een korte beschrijving van de buiten de verzegeling gebleven voorwerpen; voorwerpen voor dagelijks gebruik of voorwerpen waarop geen zegels kunnen worden gelegd wegens hun bijzondere aard of doel (bv. dieren) zijn niet onderhevig aan de zegellegging

en blijven ter beschikking van de betrokken personen. Ondanks het feit dat zij niet worden verzegeld, moeten zij toch worden geïnventariseerd¹³⁰;

- de eed van de personen die de verzegelde plaats bewonen, dat zij niets verduisterd hebben, middellijk of onmiddellijk, en dat zij van zodanige verduistering geen kennis dragen (*supra* nrs. 57-61);
- de vermelding dat de sleutels van de verzegelde sloten aan de griffier van het vredegerrecht zijn overhandigd, met opdracht ze te bewaren tot aan de ontzegeling (*supra* nr. 56).

69. Ingeval er geen roerende goederen worden aangetroffen ter plaatse, stelt de vrederechter een zogenaamd proces-verbaal van niet-bevinding op (art. 1164 Ger.W.).

E. Immateriële verzegeling

70. Zoals eerder besproken staat de klassieke verzegeling enkel open voor lichamelijke roerende goederen, omwille van de materiële handeling van de zegellegging (*supra* nr. 28). De wetgever heeft echter voorzien in een bijzondere vorm van verzegeling voor onlichamelijke roerende goederen, ook wel de “immateriële verzegeling” genoemd. Zo kan de vrederechter een verbod uitspreken tot “teruggave, betaling of overdracht” van titels, sommen of waarden die een derde aan de nalatenschap, de gemeenschap of de onverdeeldheid verschuldigd is (art. 1174 Ger.W.). Dit kan gevraagd worden bij verzoekschrift door eenieder die bevoegd is om de verzegeling te vorderen (*supra* nrs. 33-40).

71. In vroegere rechtspraak en rechtsleer werd soms verdedigd dat de bewoordingen “ingeval de rechter de vordering tot verzegeling heeft toegewezen” van artikel 1174 Ger.W. impliceerden dat de immateriële verzegeling slechts kon worden toegestaan indien tegelijkertijd een klassieke, materiële verzegeling gebeurde.¹³¹ Thans wordt evenwel algemeen aangenomen dat de immateriële verzegeling geen subsidiair karakter heeft. De vrederechter kan op grond van artikel 1174 Ger.W. een verbod tot betaling, teruggave of overdracht (bv. de blokkering van een bankrekening) opleggen, zonder dat voorafgaandelijk een materiële verzegeling van lichamelijke roerende goederen heeft plaatsgevonden.¹³² De immateriële verzegeling vereist

126. Rb. Brussel 7 mei 2013, *JLMB* 2015, 807, noot P. MOREAU; P. MOREAU, “Les pouvoirs du curateur aux meubles” (noot onder Rb. Brussel 7 mei 2013), *JLMB* 2015, 808-809; S. VOET, “Verzegeling in drie vraagpunten” in W. PINTENS en C. DECLERCK, *Patrimonium 2016*, Brugge, die Keure, 2016, 161.

127. Vred. Luik 19 augustus 2016, *TVred.* 2017, (11) 13-14.

128. Voor een toepassingsgeval, zie: Brussel 22 februari 2005, *TNot.* 2005, afl. 7, 397.

129. Wet 21 december 2018 houdende diverse bepalingen betreffende justitie, *BS* 31 december 2018; in werking getreden op 10 januari 2019.

130. C. ENGELS, *Procesrecht in verband met het notariaat*, Brugge, die Keure, 2010, 17-18.

131. Zie bv.: Vred. Kortrijk 21 augustus 1978, *RW* 1978-79, 2680, noot I. VANSTRAELEN; Vred. Anderlecht 27 oktober 1984, *TVred.* 1986, (251) 252; Vred. Antwerpen 21 oktober 1988, *TNot.* 1989, 210; G. CLOSSET-MARCHAL, “L’aposition des scellés: nature de la mesure et aspects controversés de son exécution” in G. BENOIT, F. LIEVENS en L. LOUSBERG (eds.), *Bevoegdheden van de vrederechters en politierechters 1892-1992*, Brugge, die Keure, 1992, (225) 240; M. STORME m.m.v. C. ENGELS, *Gerechtigd privaatrecht in verband met het notariaat*, Rijksuniversiteit Gent, Faculteit van de Rechten, 1975, 21; I. VANSTRAELEN,

“Nogmaals in verband met verzegeling en feitelijke scheiding” (noot onder Vred. Kortrijk 21 augustus 1978), *RW* 1978-79, (2682) 2683.

132. Vred. Westerlo 26 januari 2000, *RW* 2000-01, 208; Vred. Fontaine-l’Évêque 23 januari 2008, *TVred.* 2008, (366) 367; Vred. Westerlo 16 februari 2010, *RW* 2010-11, (1102) 1102-1103; H. CASMAN, “Les mesures conservatoires”, *Div.Act.* 2005, (84) 84; C. ENGELS, “Burgerlijk procesrecht. Bijzondere rechtsplegingen” in *Rechtskroniek voor het notariaat deel 17*, Brugge, die Keure, 2002, (148) 153; C. ENGELS, *Procesrecht in verband met het notariaat*, Brugge, die Keure, 2010, 18-19; P. MOREAU, “Le curateur aux meubles et les scellés”, *TVred.* 1998, (481) 490; V. SAGAERT, “Actuele ontwikkelingen inzake notarieel procesrecht: verzegeling, boedelbeschrijving, vereffening en verdeling” in L. WEYTS en C. CASTELEIN (eds.), *Notariële nieuwigheden 2004-2005*, Leuven, Universitaire Pers Leuven, 2005, (103) 108-109; M. STORME en L. DE KEYSER, *Notarieel familiaal vermogensprocesrecht*, Leuven, Acco, 2017, 17; T. VAN SINAY, “Commentaar bij art. 1174 Ger.W.” in X., *Gerechtigd recht. Artikelsgewijze commentaar met overzicht van rechtspraak en rechtsleer*, Mechelen, Wolters Kluwer, losbl.; T. VAN SINAY, “Verzegeling – zo ja, waarom niet?” (noot onder Vred. Roeselare 5 oktober 2005), *TNot.* 2006, (152) 156; A. VERBEKE, “De noodzaak van belangenafweging bij verzegeling. Toepassing van het nieuwe artikel 1282 Ger.W. en van artikel 1174 Ger.W.”, *TVred.* 1995, (218) 223.

dat aan dezelfde voorwaarden is voldaan als deze die gelden voor de klassieke verzegeling krachtens artikel 1148 Ger.W. Hoewel artikel 1174 Ger.W. dit niet uitdrukkelijk voorschrijft, dient dus ook voor de blokkering van een bankrekening een ernstig belang bij de bewaring te worden aangetoond.¹³³

72. De immateriële verzegeling moet onderscheiden worden van de maatregelen die dringend en voorlopig kunnen worden gevraagd aan de familierechtbank tijdens het huwelijk of tijdens de echtscheidingsprocedure (art. 223 BW, art. 1280 Ger.W. *juncto* art. 1253ter/4-1253ter/6 Ger.W.).

III. Ontzegeling

73. Dit deel gaat, na een begripsomschrijving (A.), in op de personen die de ontzegeling kunnen vorderen (B.) en op de procedurele aspecten van de ontzegeling (C.).

A. Begripsomschrijving

74. Gelet op de ingrijpende inperking van de beheersen beschikkingsbevoegdheid van de deelgenoten die de verzegeling tweebrenge (supra nr. 12), is het niet de bedoeling dat de verzegeling langdurig wordt gehandhaafd. Na de verzegeling, die meestal een voorbereidingshandeling op de boedelbeschrijving is, volgt de ontzegeling (art. 1167 Ger.W.).

75. De ontzegeling is de materiële handeling waarbij de vrederechter, bijgestaan door zijn griffier, de zegels voorlopig of definitief verbreekt (*infra* nrs. 89-92), teneinde de goederen opnieuw ter beschikking te stellen van de rechthebbenden.¹³⁴

B. Personen die de ontzegeling kunnen vorderen

76. Overeenkomstig artikel 1167 Ger.W. kan de ontzegeling worden gevorderd door:

- de personen die aanspraak maken op het gemeenschappelijk vermogen, de nalatenschap of de onverdeeldheid. De rechter beschikt over een marginaal toetsingsrecht bij de beoordeling van hun hoedanigheid. Zo achtte het vredegerecht van Sint-Pieters-Woluwe de aanduiding van een algemeen legataris met de bewoordingen “mijn

vriendin” onvoldoende precies om de verzoeker, die beweerde dat zij hiermee werd bedoeld, te identificeren als rechthebbende in de nalatenschap¹³⁵;

- de personen die de verzegeling gevorderd hebben;
- de schuldeisers die in het bezit zijn van een uitvoerbare titel of minstens van een door de vrederechter erkende titel (art. 1167 Ger.W.). De voorwaarden die worden opgelegd aan schuldeisers die de ontzegeling vorderen, zijn bijgevolg strenger dan die opgelegd aan de schuldeisers die de verzegeling vorderen (*supra* nr. 35): zij dienen immers een uitvoerbare of door de vrederechter erkende titel voor te leggen.¹³⁶

77. Volledigheidshalve moet worden opgemerkt dat artikel 1167 Ger.W. bij de opsomming van de partijen die de ontzegeling kunnen vorderen geen melding maakt van de personen die bij de overledenen woonden of in dienst waren van zijn huishouding. Hieruit kan worden afgeleid dat zij de ontzegeling enkel kunnen vragen indien de zegels op hun verzoek werden gelegd op grond van artikel 1148, 3° Ger.W, indien de echtgenoot en/of de erfgenamen van de overledene afwezig zijn (*supra* nr. 36).¹³⁷ Ook de testamentuitvoerder komt niet in de opsomming van artikel 1167 Ger.W. voor en kan bijgevolg enkel de ontzegeling vorderen indien de zegellegging door hem werd gevorderd.

C. Procedurele aspecten

78. Hierna worden de procedurele aspecten van de ontzegelingsprocedure ontleed. Achtereenvolgens wordt ingegaan op het eenzijdig verzoekschrift tot ontzegeling (1), het tijdstip waarop de ontzegeling moet worden gevorderd (2), de aanmaning om aanwezig te zijn bij de ontzegeling (3.), de ontzegeling in geval van volstreekte noodzakelijkheid (4.), de ontzegeling met of zonder boedelbeschrijving (5), de inhoud van het proces-verbaal van ontzegeling (6.) en de procedure van verzet tegen de ontzegeling (7).

1. Verzoekschrift

79. De ontzegeling wordt, net als de verzegeling, bij eenzijdig verzoekschrift gevraagd aan de vrederechter.¹³⁸ Dit verzoekschrift mag worden ondertekend door de verzoeker, door zijn door de rechter erkende gemachtigde, door zijn advocaat of door zijn notaris (art. 1168, eerste lid Ger.W., *supra* nr. 43).

133. Vred. Westerlo 26 januari 2000, *RW* 2000-01, 208; V. SAGAERT, “Actuele ontwikkelingen inzake notarieel procesrecht: verzegeling, boedelbeschrijving, vereffening en verdeling” in L. WEYTS en C. CASTELEIN (eds.), *Notariële nieuwigheden 2004-2005*, Leuven, Universitaire Pers Leuven, 2005, (103) 109; A. VERBEKE, “De noodzaak van belangenafweging bij verzegeling. Toepassing van het nieuwe artikel 1282 Ger.W. en van artikel 1174 Ger.W.”, *T.Vred.* 1995, (218) 223.

134. C. ENGELS, *Procesrecht in verband met het notariaat*, Brugge, die Keure, 2010, 22; V. SAGAERT, “Actuele ontwikkelingen inzake notarieel procesrecht: verzegeling, boedelbeschrijving, vereffening en verdeling” in L. WEYTS en C. CASTELEIN (eds.), *Notariële nieuwigheden 2004-2005*, Leuven, Universitaire Pers Leuven, 2005, (103) 111; T. VAN SINAY, “Commentaar bij

art. 1167 Ger.W.” in X., *Gerechtigd recht. Artikelsgewijze commentaar met overzicht van rechtspraak en rechtsleer*, Mechelen, Wolters Kluwer, losbl.

135. Vred. Sint-Pieters-Woluwe 22 november 2013, *T.Vred.* 2015, 99.

136. T. VAN SINAY, “Commentaar bij art. 1167 Ger.W.” in X., *Gerechtigd recht. Artikelsgewijze commentaar met overzicht van rechtspraak en rechtsleer*, Mechelen, Wolters Kluwer, losbl.

137. M. STORME en L. DE KEYSER, *Notarieel familiaal vermogensprocesrecht*, Leuven, Acco, 2017, 40; T. VAN SINAY, “Commentaar bij art. 1167 Ger.W.” in X., *Gerechtigd recht. Artikelsgewijze commentaar met overzicht van rechtspraak en rechtsleer*, Mechelen, Wolters Kluwer, losbl.

138. De rechter in kortgeding is hiertoe niet bevoegd (Voorz. Rb. Namen (KG) 23 december 1988, *RRD* 1989, 206).

2. Tijdstip

80. De vrederechter bepaalt bij beschikking onderaan op het verzoekschrift tot ontzegeling de dag en het uur van de ontzegelingsverrichtingen (art. 1168, tweede lid Ger.W.). Tussen het tijdstip van de verzegeling en dat van de ontzegeling moeten ten minste drie vrije dagen verlopen¹³⁹, op straffe van nietigheid van het proces-verbaal van ontzegeling (art. 1170 Ger.W.).¹⁴⁰ Alle betrokkenen moeten door middel van de aanmaning om aanwezig te zijn (*infra* nrs. 84-88) worden ingelicht over het tijdstip van de ontzegeling en de kans krijgen om zich te verzetten tegen de ontzegeling (*infra* nrs. 98-103) of om aan de werkzaamheden van boedelbeschrijving deel te nemen (art. 1168 Ger.W.).

81. In twee gevallen wordt de ontzegeling verdaagd totdat bepaalde formaliteiten zijn vervuld.

Ten eerste mag de ontzegeling pas plaatsvinden nadat de vrederechter een wettelijke vertegenwoordiger heeft aangesteld voor de bij de verzegelingsprocedure betrokken onbekwamen (art. 1169 Ger.W.). Een dergelijke aanstelling is daarentegen niet nodig om de verzegeling te vragen en te verkrijgen.

Ten tweede mag de ontzegeling van een nalatenschap waarbij een van de erfgenamen, legatarissen of begiftigen een “derdelander” is (d.w.z. woonachtig buiten de Europese Economische Ruimte) pas plaatsvinden na aflevering door de ontvanger van successierechten van een getuigschrift waarin wordt bevestigd dat de derdelander de vereiste borgstelling heeft gesteld tot zekerheid van de betaling van de successierechten, van de interesten, boeten en kosten waartoe hij tegenover de staat is gehouden (art. 3.10.5.5.1, derde lid Vlaamse Codex Fiscaliteit; oud art. 94 W. Succ.).

82. Er wordt geen maximumtermijn opgelegd waarbinnen de ontzegeling moet plaatsvinden.¹⁴¹

83. De beschikking waarbij de vrederechter de ontzegeling toestaat of weigert, is uitvoerbaar bij voorraad (art. 1029, tweede lid Ger.W.).¹⁴² Tegen de beschikking van de vrederechter tot toelating of weigering van de ontzegeling staan de gewone rechtsmiddelen open.¹⁴³

3. Aanmaning om aanwezig te zijn

84. De aanmaning om bij de ontzegeling aanwezig te zijn strekt ertoe de belanghebbende partijen in kennis te stellen van het tijdstip van ontzegeling en desgevallend van de boedelbeschrijving die hierop volgt.

85. Krachtens artikel 1168, derde lid Ger.W. gebeurt de aanmaning om bij de ontzegeling aanwezig te zijn aan de volgende betrokkenen:

- in geval van verzegeling van een nalatenschap: aan de overlevende echtgenoot, de vermoedelijke erfgenamen, de testamentuitvoerder, de algemene legatarissen of de legatarissen onder algemene titel zo zij bekend zijn, aan de schuldeisers die de verzegeling hebben gevorderd en aan degenen die zich tegen de ontzegeling hebben verzet of de notaris die door de vrederechter gelast is om de partijen die zich tegen de ontzegeling hebben verzet te vertegenwoordigen (art. 1168, derde lid, a Ger.W.);
- in geval van verzegeling van een huwelijks-gemeenschap of onverdeeldheid: aan degenen die aanspraak maken op een recht in de gemeenschap of de onverdeeldheid, aan de schuldeisers die de verzegeling hebben gevorderd en aan degenen die zich tegen de ontzegeling hebben verzet of de notaris die door de vrederechter gelast is om de partijen die zich tegen de ontzegeling hebben verzet te vertegenwoordigen (art. 1168, derde lid, b Ger.W.).

86. Het komt de partij die de ontzegeling gevorderd heeft toe om de voormelde personen bij gerechtsdeurwaardersexploot aan te manen om aanwezig te zijn. Hoewel de wet geen specifieke aanmaningstermijn voorziet, suggereren VAN SINAY, STORME en DE KEYSER, om de gemeenschappelijke dagvaardingstermijn van acht dagen in acht te nemen.¹⁴⁴

87. Voor de personen die in het buitenland verblijven, geschiedt de oproeping aan de daartoe aangestelde gemachtigde en zo er geen is, aan de notaris die door de vrederechter ambtshalve wordt benoemd. Deze partijen mogen echter ook vrijwillig verschijnen en dus zelf aanwezig zijn bij de verrichtingen van ontzegeling en boedelbeschrijving (art. 1168, vierde lid Ger.W.).

139. Deze termijn wordt berekend overeenkomstig artikel 48 en volgende Ger.W. (C. ENGELS, *Procesrecht in verband met het notariaat*, Brugge, die Keure, 2010, 23).

140. M. STORME en L. DE KEYSER, *Notarieel familiaal vermogensprocesrecht*, Leuven, Acco, 2017, 41; T. VAN SINAY, “Commentaar bij art. 1168 Ger.W.” in X., *Gerechtigd recht. Artikelsgewijze commentaar met overzicht van rechtspraak en rechtsleer*, Mechelen, Wolters Kluwer, losbl.

141. M. STORME en L. DE KEYSER, *Notarieel familiaal vermogensprocesrecht*, Leuven, Acco, 2014, 39; T. VAN SINAY, “Commentaar bij art. 1168 Ger.W.” in X., *Gerechtigd recht. Artikelsgewijze commentaar met overzicht van rechtspraak en rechtsleer*, Mechelen, Wolters Kluwer, losbl.

142. G. CLOSSET-MARCHAL, “L’aposition des scellés: nature de la mesure et aspects controversés de son exécution” in G. BENOIT, F. LIEVENS en L.

LOUSBERG (eds.), *Bevoegdheden van de vrederechters en politierechters 1892-1992*, Brugge, die Keure, 1992, (225) 240; P. MOREAU, “Le curateur aux meubles et les scellés”, *T.Vred.* 1998, (481) 484.

143. T. VAN SINAY, “Commentaar bij art. 1168 Ger.W.” in X., *Gerechtigd recht. Artikelsgewijze commentaar met overzicht van rechtspraak en rechtsleer*, Mechelen, Wolters Kluwer, losbl.

144. T. VAN SINAY, “Commentaar bij art. 1168 Ger.W.” in X., *Gerechtigd recht. Artikelsgewijze commentaar met overzicht van rechtspraak en rechtsleer*, Mechelen, Wolters Kluwer, losbl.; T. VAN SINAY, “Verzegeling – zo ja, waarom niet?” (noot onder Vred. Roeselare 5 oktober 2005), *T.Not.* 2006, (152) 161. Zie ook: M. STORME en L. DE KEYSER, *Notarieel familiaal vermogensprocesrecht*, Leuven, Acco, 2017, 42.

Voor de personen die zich tegen de ontzegeling hebben verzet (*infra* nrs. 98-103), gebeurt deze aanmaning aan de gekozen woonplaats (art. 1168, vijfde lid Ger.W.).

88. De werkzaamheden van ontzegeling en vervolgens boedelbeschrijving vinden plaats ongeacht wie, persoonlijk of vertegenwoordigd, op de aanmaning verschijnt.

4. Ontzegeling in geval van volstreekte noodzakelijkheid

89. Soms kunnen er zich omstandigheden voordoen die andere bewaringsmaatregelen van de verzegelde voorwerpen noodzakelijk maken. Er kan worden gedacht aan de bescherming van de verzegelde goederen tegen weersomstandigheden, het tegengaan van verval of schade, het beletten van verderf van eetwaren of het opsporen van een testament nadat de verzegeling al heeft plaatsgevonden. In dergelijke gevallen kan het nodig zijn dat de zegels tijdelijk of definitief worden weggenomen.

90. De vrederechter kan, in geval van volstreekte noodzakelijkheid en in afwijking van de artikelen 1168 en 1170 Ger.W., op eenzijdig verzoekschrift de tijdelijke ontzegeling bevelen. Zodra de reden waarom de tijdelijke ontzegeling werd toegestaan een einde heeft genomen, dienen de zegels onmiddellijk ambtshalve te worden teruggelegd. De vrederechter bepaalt welke maatregelen getroffen worden om de rechten van de belanghebbenden te beschermen voor de periode waarin de zegels gelicht zijn (art. 1171, eerste lid Ger.W.). De tijdelijke ontzegeling vereist niet dat een notaris wordt aangesteld om tot boedelbeschrijving over te gaan.¹⁴⁵

91. De vrederechter kan daarnaast ook de gehele of gedeeltelijke definitieve ontzegeling bevelen, onder verplichting om dadelijk de boedelbeschrijving te doen opmaken (art. 1171, tweede lid Ger.W.). Hij vermeldt in zijn beschikking de omstandigheden die deze maatregel wettigen en benoemt daarop een notaris om de niet-tegenwoordige personen te vertegenwoordigen en een notaris om de boedelbeschrijving op te maken en zorg te dragen voor de bewaring van de voorwerpen (art. 1171, derde lid Ger.W.).¹⁴⁶

92. Gelet op hun uitzonderingskarakter, zijn de in artikel 1171 Ger.W. vermelde procedures van strikte interpretatie.¹⁴⁷

5. Ontzegeling met of zonder boedelbeschrijving

93. De ontzegeling kan twee vormen aannemen: de zuivere en onvoorwaardelijke ontzegeling zonder boedelbeschrijving en de ontzegeling met boedelbeschrijving.

94. De ontzegeling is zuiver en onvoorwaardelijk indien de reden van de verzegeling vervallen is en niemand zich tegen de ontzegeling verzet. Daarvan wordt melding gemaakt in het proces-verbaal van ontzegeling (art. 1172, eerste lid Ger.W.; *infra* nr. 97). Te denken valt aan de situatie waarbij de schuldvordering van de schuldeiser die de zegels liet leggen inmiddels voldaan is of aan de situatie waarbij alle bekwame en tegenwoordige (eventueel vertegenwoordigde) erfgenamen akkoord gaan met de ontzegeling.¹⁴⁸ De ontzegeling is eveneens zuiver en onvoorwaardelijk indien succesvol derdenverzet werd aangetekend tegen de beschikking tot verzegeling.¹⁴⁹

Is de ontzegeling zuiver en onvoorwaardelijk, dan vindt geen boedelbeschrijving plaats.

95. Is er geen sprake van een zuivere en onvoorwaardelijke ontzegeling – hetgeen doorgaans het geval is – dan wordt de ontzegeling gevolgd door een boedelbeschrijving, tenzij partijen de notaris hiervan regelmatig hebben vrijgesteld (art. 1172, tweede lid Ger.W.). De bevoegde notaris wordt in beginsel in onderling overleg door de partijen gekozen, dan wel door de vrederechter aangewezen indien de partijen het niet eens geraken.¹⁵⁰

96. De kost van de boedelbeschrijving komt, net als de kost van de ontzegeling, in beginsel ten laste van degene die erom heeft verzocht. In het arrest van 22 februari 2002 oordeelde het Hof van Cassatie dat uit artikel 1172 Ger.W. kan worden afgeleid dat de partij die de ontzegeling vordert niet noodzakelijk ook de partij is die om de boedelbeschrijving verzoekt en in wiens belang de boedelbeschrijving is opge maakt.¹⁵¹ Zo besliste het Hof van Cassatie dat een curator die de ontzegeling had gevorderd van een tot de

145. T. VAN SINAY, "Commentaar bij art. 1171 Ger.W." in X., *Gerechtigd recht. Artikelsgewijze commentaar met overzicht van rechtspraak en rechtsleer*, Mechelen, Wolters Kluwer, losbl.

146. Voor een toepassingsgeval waarbij de definitieve ontzegeling wegens volstreekte noodzakelijkheid werd bevolen van een pand waarin zich bederfbare pralines en doopsuikerartikelen bevonden, zie: Vred. Torhout 28 december 1990, *T.Not.* 1991, 106.

147. Vred. Berchem 1 oktober 1968, *RW* 1968-69, 373; T. VAN SINAY, "Commentaar bij art. 1171 Ger.W." in X., *Gerechtigd recht. Artikelsgewijze commentaar met overzicht van rechtspraak en rechtsleer*, Mechelen, Wolters Kluwer, losbl.

148. T. VAN SINAY, "Commentaar bij art. 1172 Ger.W." in X., *Gerechtigd recht. Artikelsgewijze commentaar met overzicht van rechtspraak en rechtsleer*, Mechelen, Wolters Kluwer, losbl.

149. T. VAN SINAY, "Commentaar bij art. 1172 Ger.W." in X., *Gerechtigd recht. Artikelsgewijze commentaar met overzicht van rechtspraak en rechtsleer*, Mechelen, Wolters Kluwer, losbl.

150. T. VAN SINAY, "Commentaar bij art. 1172 Ger.W." in X., *Gerechtigd recht. Artikelsgewijze commentaar met overzicht van rechtspraak en rechtsleer*, Mechelen, Wolters Kluwer, losbl.

151. Cass. 22 februari 2002, *Arr.Cass.* 2002, 570, *Pas.* 2002, 535; T. VAN SINAY, "Commentaar bij art. 1172 Ger.W." in X., *Gerechtigd recht. Artikelsgewijze commentaar met overzicht van rechtspraak en rechtsleer*, Mechelen, Wolters Kluwer, losbl.

faillissementsboedel behorend pand dat op vraag van de voogd van een minderjarige erfgenaam was verzegeld, niet gehouden was tot de kosten van boedelbeschrijving. De boedelbeschrijving was immers niet op zijn verzoek gebeurd en de curator verscheen enkel bij de boedelbeschrijving om opnieuw in het bezit te komen van de verzegelde goederen.¹⁵²

6. Proces-verbaal van ontzegeling

97. Het proces-verbaal van ontzegeling wordt opgesteld door de vrederechter, met hulp van zijn griffier. Overeenkomstig artikel 1173 Ger.W. bevat het de volgende vermeldingen:

- de dag en het uur waarop de ontzegeling plaatsvindt;
- de naam, de voornaam en de woonplaats van de verzoeker en zijn keuze van woonplaats in het arrondissement waar de ontzegeling plaatsvindt. Het beroep van de verzoeker dient sinds 10 januari 2019 niet langer vermeld te worden¹⁵³;
- de naam, de voornaam en de woonplaats van de tegenwoordige, de vertegenwoordigde of de behoorlijk aangemaande partijen. Het beroep van de tegenwoordige, de vertegenwoordigde of de behoorlijk aangemaande partijen dient sinds 10 januari 2019 niet langer vermeld te worden¹⁵⁴;
- de uiteenzetting van het onderzoek en van de beschikking waarbij de ontzegeling wordt toegeestaan;
- de vaststelling dat de vormen in acht zijn genomen;
- de beweringen en opmerkingen van de verzoekende en de verschijnende personen;
- de vermelding van de notaris die de eventuele boedelbeschrijving opmaakt;
- de erkenning dat de zegels gaaf en ongeschonden zijn en indien dat niet het geval is, de staat van de beschadiging;
- de vorderingen tot opsporing (bv. van een testament), de uitkomsten van die opsporingen en alle andere vorderingen waarover moet worden beslist.

We herhalen dat zegelverbreking, m.n. het miskennen van de maatregel van de zegellegging door enige materiële aantasting, een misdrijf uitmaakt (zie art. 283-288 Sw.), op grond waarvan ook de bewaarder van de verzegelde zaken kan worden gestraft (*supra* nr. 7).¹⁵⁵ Het initiatief tot het neerleggen van een eventuele strafklacht berust bij degene die het misdrijf wil aanklagen; de strafklacht gaat dus nooit uit van de vrederechter die de eventuele zegelverbreking vaststelt.

7. Verzet tegen de ontzegeling

98. De procedure van verzet tegen de ontzegeling geeft iedere persoon die van een rechtmatig belang doet blijken (art. 1165, eerste lid Ger.W.) het recht om zijn aanwezigheid bij de ontzegeling af te dwingen. Het verzet is derhalve niet gericht tegen de ontzegeling zelf, maar tegen het feit dat de ontzegeling in afwezigheid van de verzetdoende partij zou plaatsvinden.¹⁵⁶ Het verzet tegen de ontzegeling is een *sui-generis*-procedure, die te onderscheiden is van de procedure van derdenverzet.¹⁵⁷

99. Het verzet tegen de ontzegeling kan uitgaan van iedere partij die aantoont dat ze een rechtmatig belang heeft om bij de ontzegeling aanwezig te zijn. Dit recht komt met andere woorden toe aan de personen die aanspraak maken op een recht in de huwelijksgemeenschap, de nalatenschap of de onverdeeldheid, aan hun persoonlijke schuldeisers en aan de schuldeisers van de huwelijksgemeenschap, de nalatenschap of de onverdeeldheid.¹⁵⁸

100. Het verzet kan niet worden toegestaan indien de verzetdoende partij werd aangemaand om deel te nemen aan de ontzegeling en de verrichtingen van boedelbeschrijving (*supra* nrs. 84-88).¹⁵⁹

101. Het verzet wordt gedaan door een verklaring op het proces-verbaal van verzegeling, dan wel door het betekenen van een akte van verzet bij gerechtsdeurwaardersexploot aan de griffier van de vrederechter. De akte van verzet bevat, op straffe van nietigheid, de vermeldingen voorgeschreven door artikel 43 Ger.W.¹⁶⁰,

152. Cass. 22 februari 2002, *Arr.Cass.* 2002, 570, *Pas.* 2002, 535; T. VAN SINAY, "Commentaar bij art. 1172 Ger.W." in X., *Gerechtigd recht. Artikelsgewijze commentaar met overzicht van rechtspraak en rechtsleer*, Mechelen, Wolters Kluwer, losbl.

153. Wet 21 december 2018 houdende diverse bepalingen betreffende justitie, *B5* 31 december 2018, in werking getreden op 10 januari 2019.

154. Wet 21 december 2018 houdende diverse bepalingen betreffende justitie, *B5* 31 december 2018, in werking getreden op 10 januari 2019.

155. Cass. 10 maart 1992, *RW* 1992-93, 399, noot M. DE SWAEF; M. DE SWAEF, "Over zegelverbreking" (noot onder Cass. 10 maart 1992), *RW* 1992-93, (400) 400; P. LAMBERT, "Scellés – Bris de scellés" in *Postal Memorialis. Lexique du droit pénal et des lois spéciales*, 2014, (S20/01) S20/12-S20/13.

156. Vred. Antwerpen 8 februari 1988, *T.Not.* 1989, 208; Vred. Zomergem 16 december 2010, *P&B* 2012, (67) 68; C. ENGELS, *Procesrecht in verband met het notariaat*, Brugge, die Keure, 2010, 21; T. VAN SINAY, "Commentaar bij art. 1165-1166 Ger.W." in X., *Gerechtigd recht. Artikelsgewijze commentaar met overzicht van rechtspraak en rechtsleer*, Mechelen, Wolters Kluwer, losbl.

157. Vred. Zomergem 16 december 2010, *P&B* 2012, (67) 68.

158. M. STORME en L. DE KEYSER, *Notarieel familiaal vermogensprocesrecht*, Leuven, Acco, 2014, 43; T. VAN SINAY, "Commentaar bij art. 1165-1166 Ger.W."

in X., *Gerechtigd recht. Artikelsgewijze commentaar met overzicht van rechtspraak en rechtsleer*, Mechelen, Wolters Kluwer, losbl.

159. Vred. Zomergem 16 december 2010, *P&B* 2012, (67) 68.

160. Het gaat meer bepaald om: 1° de dag, de maand en het jaar, en de plaats van de betekening; 2° de naam, de voornaam, de woonplaats en, in voorkomend geval, het gerechtelijk elektronisch adres of het adres van elektronische woonstkeuze, de hoedanigheid en de inschrijving in de Kruispuntbank van Ondernemingen van de persoon op wiens verzoek het exploit wordt betekend; 3° de naam, de voornaam, de woonplaats of, bij gebrek aan een woonplaats, de verblijfplaats en, in voorkomend geval, het gerechtelijk elektronisch adres of adres van elektronische woonstkeuze en de hoedanigheid van de persoon voor wie het exploit bestemd is; 4° de naam, voornaam en, bij voorkomend geval, de hoedanigheid van de persoon aan wie afschrift ter hand gesteld is, of in het geval bedoeld in artikel 38, § 1, het achterlaten van het afschrift, of in de gevallen bedoeld in artikel 40, de afgifte van het exploit op de post; 5° de naam en de voornaam van de gerechtsdeurwaarder en het adres van zijn kantoor; 6° de omstandige opgave van de kosten der akte.

een woonplaatskeuze in het arrondissement waar de te verzegelen goederen zich bevinden en de nauwkeurige opgave van de redenen van verzet (art. 1166 Ger.W.).

102. De bevoegde vrederechter is deze die de verzegeling heeft bevolen. De uitspraak van de vrederechter doet geen uitspraak over de grond van de zaak en deze beslissing is niet vatbaar voor rechtsmiddelen (art. 1165, tweede lid Ger.W.). Acht de vrederechter de aanwezigheid van de verzetdoende partij bij de

ontzegeling niet aangeraden, dan benoemt hij een notaris om deze persoon te vertegenwoordigen bij de ontzegeling en de boedelbeschrijving (art. 1165, derde lid Ger.W.). De verzetdoende partij draagt de kosten verbonden aan deze vertegenwoordiging.

103. Als het verzet wordt toegewezen, dan kan de ontzegeling nooit zuiver en onvoorwaardelijk plaatsvinden en moet er derhalve altijd een boedelbeschrijving worden opgesteld (*supra* nr. 95).¹⁶¹

161. Vred. Zomergem 16 december 2010, *P&B* 2012, (67) 68; T. VAN SINAY, "Commentaar bij art. 1165-1166 Ger.W." in X., *Gerechtigd recht. Artikelsgewijze*

commentaar met overzicht van rechtspraak en rechtsleer, Mechelen, Wolters Kluwer, losbl.